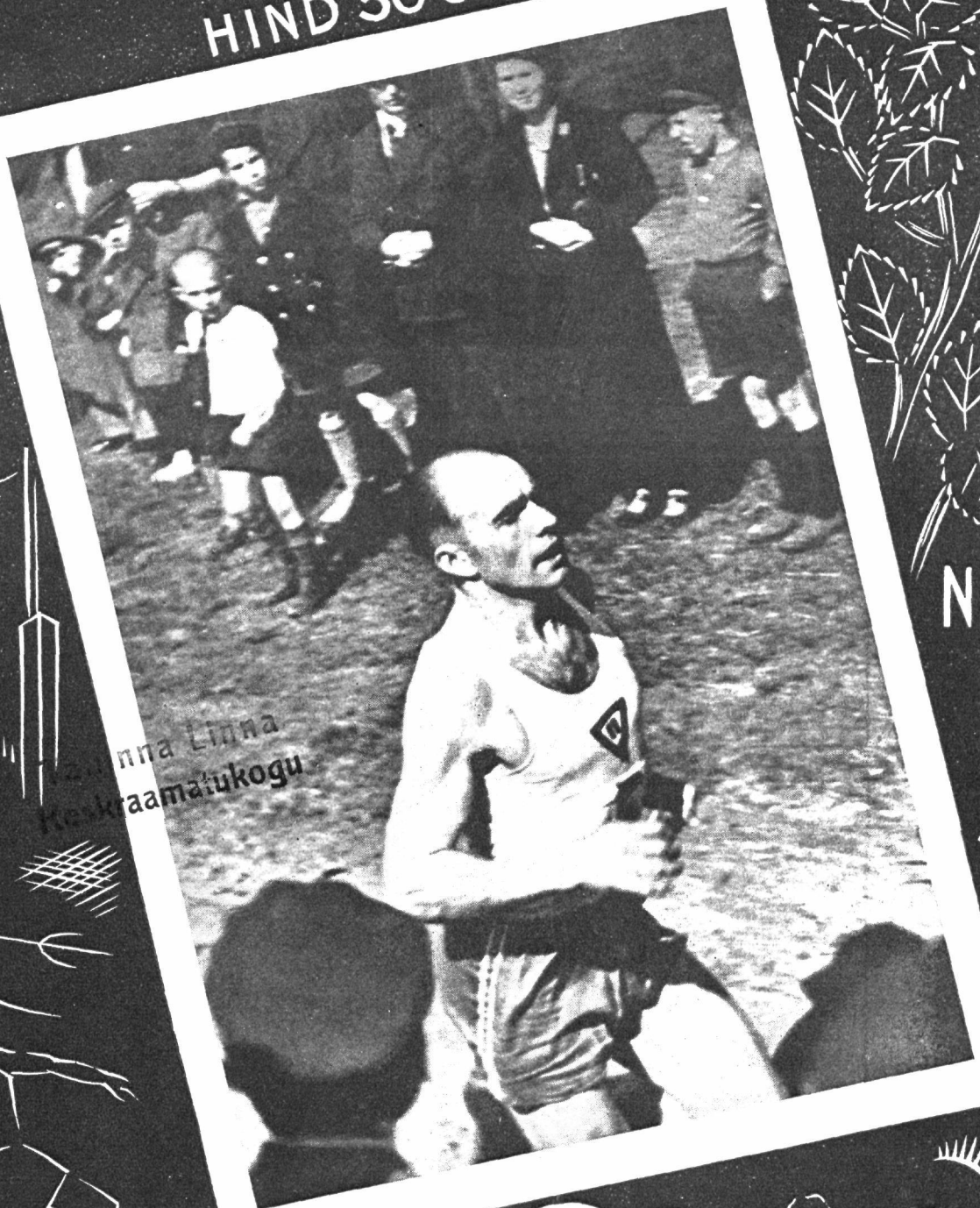

HIND 30 SENTI

Liina Linna
Keskraamatukogu

NR

9
1937

POIITSELT

*Täis nooruse jõudu
vaimult värskel ja sisult uus on*

Uus Eesti igapäev

SELGELT, tõetruult ja asjalikult loete
„Uus Eesti“ veergudelt igapäev väga palju
tarvilikku ja huvitavaid kodu- ning välismaalt.

*Teadlikul kodanikul on oma huvides tarvilik
lugeda iga päev „Uus Eesti“*

Haavlipüssid

Kuulipüssid

Püstolid

Haavli- ja kuulipadrunid. Kõik jahitarbed.

Laskeriistade parandustöökoda.

Püssirohi Wolff & Co. Walsrode suitsuta, Kuld-Pöder, Hunt, Karu j.n.e.

K-m. LIER & ROSSBAUM

Tallinn, Viru tän. 7.

Tel. 433-34, 479-79

Politseileht

ILMUB 2 KORDA KUUS

Nr. 9 (488)

TALLINNAS, 14. MAIL 1937.

XVI aastakäik

KÄESOLEVAS NUMBRIS LEIATE: Nelipühiks — A. Liit. Politsei osatähtsus õigusemõistmises — A. Ruusa-Ruus. — Kodanlik õhukaitse on tarvilik — H. Arro. Päevapildistamisest politseis — V. Toom. Kuidas vältida tuleõnnetusi — J. Ernits jm.

Nelipühiks.

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Kevadised kased.

Üksteistkümmend apostlit olid nelipühipäeval ühel meelel koos. Nad olid saanud Õpetajalt käsu levitada tema õpetust kõigile rahvastele ja olid nüüd mures, kuidas seda teha. Ei saa ju niisamuti minna kellegi juurde ja ristida ta kristlaseks. Äkki kuulus tugevat kohinat, mis täitis ruumi, kus nad viibisid. Siis nad nägid üksteise peade kohal hõljumas tuleleeki. Nüüd tundsid nad, et neile oli laskunud Vaim ja ühtlasi nad hakkasid mõistma võõrkeeli, mis neile seni olid tundmatud.

Vali kohin meelitas kokku mitmesse rahvusse kuuluvaist isikuist koosneva rahvahulga ja apostlid võisid rääkida igäuhega neist tema kodumurdes, mida rahvahulk pani väga imeks.

Siis tundis Peetrus, mida teha, et täita Suurelt Õpetajalt saadud kutsumust. Ta tõusis ja jutlustas rahvahulgale. Sõnad voolasid, väide järgnes väitele... Samal päeval ristiti ligi 3000 hinge, millega pandi alus ühele suurimaist ja püsivaimaist koondisist, mida ajalugu tunneb — ristikogudusele.

See vana lugu jääb igaveseks sümboolseks eeskujuks sellest, mida vajatakse ideede ja tõekspidamiste levitamiseks ning elluviimiseks.

Apostlid said oma suure missiooni teostamiseks vaimuande, teiste sõnadega — need mad kui õpetuse levitajad pidid kõigepealt ise saama täieliku selguse sellest, mida nad asusid õpetama, pidid tundma õpetust ja olema selle õiguses veendunud. Vaimust osasaamine väljendus nende juures tuleleegina nende peade kohal. Leek aga valgustab, soojendab ja puhastab. See on sümboolseks kujutuseks õpetuse levitamise meetodist: valgustada teisi, selgitada neile õpetuse sisu, õpetaja tahet, tõsta esile õpetuse paremused, põletada välja väärarusaamiste ja umbusu saast ning teha seda kõige andumusega, kogu oma hinge soojusega, mis oleks suuteline sulatama ükskõiksuse või teisitimõtlemise jää kuulaja südame ümbert ja muutma ta vastuvõtlikuks levitatavale tõekspidamisele, veenma teda ja tõmbama terve hingega kaasa.

Agas veel midagi anti apostleile: võõrkeelte oskus, teiste sõnadega — võime rääkida iga kuulajaga temale arusaadavat keelt. See on mõistetav otseselt, kuid veel enam sümboolselt. Üksteise mõistmiseks vajame muidugi ühiseid keelendeid, kuid veel rohkem tuleb arvestada kuulaja arengut, tema üldist mõtteilma, peab oskama tunda inimest. Kui sageli ei murta ses mõttes sisse lahtisist üstest või ei joosta peaga vastu seinale, kuna veidike otsides oleks leitud avatud uks.

Peetrusel olid kõik apostli omadused ja seepärast juba ta esimene jutlus tõi ristikogudusse ligi 3000 hinge.

Meie elame praegu oma riigielu ümberkorraldamise ajajärgus. Rahvuskogu töötab suure andumusega uue põhiseaduse koostamisel, mis peab seadma meie riigi ja rahva heaolu kindlale alusele, meie endi ning järeltulevate põlvkondade huvides. Meie peame võõrduma paljudest endisist tõekspidamisist ja võtma täies ulatuses omaks uued, mis saavad uue põhiseaduse kandvamateks osadeks. Peab arvama, et paljudele kodanikele pole uute põhimõtete tähtsus ja ulatus küllalt selged. Meil kestab pikemat aega nimede eestistamine, kuid veel kannavad paljud kodanikud võõrapäraseid nimesid, ka politseiperes. Meie kodude ja koduümbruste kaunistamine võiks edeneda senisest hoogsamalt, et anda maale rõõmus ja vaba kultuurirahvast vääriv ilme. Alati leidub riigi ja rahva elus üritusi, mille kordaminekuks on tarvilik suurte hulkade hoogne kaasakiskumine.

Siseminister hr. K. Eenpalu ütles viimasel Isamaaliidu kongressil: „Selliste suurte

reformide juures nagu praegusel ajajärgul, leidub riigivastaseid ja teisitimõtlejaid, leidub alati kibestunud inimesi ja neid, kes ise võib-olla oleksid kavatsenud ja tahtnud võtta sama ette, aga olude sunnil on pidanud jääma kõrvale. Ärge arvake, et meie keskel ei liigu inimesi tahtmisel ja pinnal, et kuidas sa muidu poliitilises elus edasi jõuad, et seda, mis tehakse, ei hüüa maha. Kõnelen sellest teades, et neid püüdeid ja arusaamisi on praegu meie avalikus elus. Ja seepärast, kes oleme jõudu kulutanud ja vaeva näinud ja pingutanud selleks, et reformimise töödel ja toimingutel jõuda kaugemale, ei või jätta endid loidusse, et tuleksid need teised, kes kasutaksid seda loidust ja ütleksid, et vaadake, kas meie ei öelnud, ega sellest kõigest ei tule midagi välja seesugusel kujul.

Iga riigikord viiakse kindlasti ellu, kui see on ette võetud tervikuna. Viiakse ellu sel viisil, et kõik need, kes tulevad selle korra vastu, ei oma täit võitluse vabadust selle antud korra vastu. Meie peame võtma selle endale kindlaks taktikaks, sest muidu ilma selleta ei toimu kõik nii nagu tarvis ja nagu meie tahtmine on...

Meie peame korra maksma panema ja siis seda kaitsma. Agas kaitsmine ei piirdu ainult võimuvahenditega, see on olnud alati poolik abinõu. Korra kaitsmine tähendab, et seda tuleb teostada ka vaimuabinõudega ja selles osas mulle näib, meie laialdasem ja suurem organisatsioon (Isamaaliit A. L.), kes tegeleb riiklike üldküsimumuste ellu rakendamise, on oma suure ülesande ees. Selles töös meie ei lasku parteide alusele. Seepärast soovitan ka edaspidi tegelike sammude astumisel põhjalikku läbiarutamist, kaalutlemist ja järelemõtlemist.“

Kuuldes kirikuis nelipühijutlusi, peatugem hetkeks ka mõtte juures, kas meie ei laenaks Suure Õpetaja õpilasilt seda vaimu ja tuld, andumust ja soojust, millega nad ligi 2000 aasta eest asusid levitama ristiusku, et rakendada samade tagajärgedega meie riigi ja rahva elus esilekerkivate ideede propageerimisele ja elluviimisele. See ülesanne ei kuulu üksi Isamaaliidule, vaid meile kõigile, igaile kainelt mõtlevale kodanikule. Selleks pole tarvis, et meil oleks korraga samapalju kuulajaid kui ap. Peetrusel esimesel ristiusu nelipühil.

Kas oleme selle poolest oma kohuse täitnud? Kui ei, siis käed aegsasti külge!

A. Liit.

Politsei osatähtsus õigusmõistmises

ja mõningaid nähteid juurdlemisel.

A. Ruusa-Ruus.

Politsei juurdluse legaliseerimisega pandi politseile suuremad kohused ja võib nentida, et politsei on hästi läitnud oma ülesanded. Politsei juurdluse legaliseerimist pole nõudnud politseise, vaid sellest olid rohkem huvitatud kohtutege-lased. Nii tunnustas õigusteadlaste päev 1923. a. vajalikuks, et kohtule antaks õigus politsei poolt toimetatud ülekuulamisprotokolle kohtus avaldada. Tol ajal polnud läbi viidud politsei ümberkorral-dus ja puudus kogenud ning selleks väljaõpetatud ametkond, sest puudus politseikool, kuid siiski saadi aru politsei suurest osatähtsusest eel-uurimise toiminguis ja õigusmõistmises. Nüüd ei toimeta politsei mitte ainult vormilist juurdlust eeluurimise normide alusel, vaid talle on usaldatud ka karistamise õigus teatavat liiki süütegude alal. Nii täidab politsei laiemas mõttes osaliselt kohtu funktsioone.

Algul, kui prefektidele anti administratiivkorras karistamise õigus Kriminaalseadustiku § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenäh-tud süütegudes, olid mõned selles umbusklikud, et kas prefektid suudavad õiglaselt ja erapooletult käsitada neile usaldatud võimu. Siin kar-deti teatava osa kohtuvõimu loovutamist mitte-kompetentseile isikuile. Ei arvestatud ka seda, et vanades kultuurriiges, nagu Prantsusmaal ja mu-jal, on suurem liik süütegusid eraldatud üldisest kohtualluvusest ning antud administratiivkorras otsustada politseile, nagu välismaalaste peatus- ja teenistusload ja teised lihtsamad asjad. Nüüd, kahe aasta möödudes, kus prefektid on pannud piire ulakusile, karistades õiglaselt üleastujaid, on igasugune umbusk ja kahtlused kadunud. On kuulda vaid kiitvaid arvustusi. Et eksimuste protsent, mis oleks peaaesjalikult juurdlusega nõrgalt tõendatud süüdistusist ja ideaalkonkurentisist, on väiksem jaoskonnakohtunike eksimustist, siis võime järeldada, et prefektid on ettevaatlikud ja täielise erapooletusega käsitanud nendele usaldat-dud võimu.

Kui võrrelda Tallinna Ringkonnakohtu piir-konnas töötavate jaoskonnakohtute otsuste muut-

miste ja ümberotsustamiste arvu kriminaalasjus prefektide omaga, siis saame umbkaudse pildi: Tähendatud jaoskonnakohtuotsustega ei olnud rahul kriminaalasjus ning kaevati edasi 1502 juhtumil. Neist muudeti ja otsustati uuesti 542, s.o. 36%. Prefektide otsuste vastu on kaevatud edasi 761 juhtumil. Neist on muudetud ja tühistatud 90, s. o. 11,69%. Siit nähtub, et jaoskonnakohtunike eksi-muste arv on umbkaudselt kolm korda suurem prefekti omast. Kuigi prefektidel on otsustada ainult teatav liik süütegusid, mis on lihtsamad, ja jaoskonnakohtunikul kõik ülejäänud, siis peab siin arvestama seda, et jaoskonnakohtunik otsus-tab oma asjad kohtulikult arutusel, saades muljed vahetult süüaluselt, tunnistajailt ning teda abis-tavad tõe leidmisel poolte advokaadid, kuid pre-fektid otsustavad ainult esitatud juurdluse ma-terjali põhjal; otsustamisel peab ta olema koh-tunik, süüdistaja ja kaitsja — kõik ühes isikus.

Et prefektide tühistatud ja muudetud otsuste protsent viia nullini, siis peaksid esitatud juurd-lused olema veelgi täielikumad. Tänu meie kõr-gemaile politseijuhtidele, kes on loonud olukorra ja annud võimalused, et juurdlused oleksid täie-likud, ning juurdluste toimetajad on näidanud oma tööindu ja püüet põhjalikkusele, kuid siiski teatavil juhtumeil viivad süüalused juurdluste toimetajad eksiteele. Nii on tulnud ilmsiks juhtumeid, kus kokkuräägitult võtab süü omaks mit-tesüüdiv, või ka süüdiv, kuid kes hiljem suudab tõestada oma süütust. Kõik see toimub ettevaat-like seletuste andmistega. Sagedamad on juhtu-mid, kus tuntud rahurikkujad ja mürtsutegijad, kes korduvalt karistatud, suurema karistuse kar-tusel „annavad üle“ oma süü teisele, kes varem karistamata, lootes „kergemat karistust“; hiljem tasub õige süüdlane trahvi. Igakord erapooletud nägijad ja tunnistajad ei tea süüaluste nimesid ja nende isikute kirjeldused on puudulikud, mis aitab süüaluseil segada tõeolusid. Siin ei või juurdleja ametnik nii kergelt veenduda tões süü omaksvõtmisel ning rohkem peab praktiseerima süüaluste ettenäitamist tunnistajaile, kui on tek-

Vabadusristi 18. aastapäeva pühitseti 6. mail üle riigi paraadide ja vabadusristi kavaleride austamisega. Pildil näeme paraadi Tallinna Vabadusväljakul. Vasakul pildil sõjavägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner sõjaministri j. t. paraadi üle vaatamas. Paremal pildil — Vabadusristi kavaleride rivi.

kinud kahtlus. Süü ülestunnistamisega pole igakord veel tõestatud süü ning tehtud kindlaks süüalune.

Sääraseid tõelude vassimisi ja karistusest hoidumisi ei tule ette mitte ainult loetletud asjus, vaid ka süütegudes, mis alluvad kohtule. Nii liiklemise sündmääruse rikkumisel tekkinud sõidukite kokkupõrkes selgitati politsei juurdlusega süüdlane, kelleks osutus üks autojuht, kes võttis ka süü omaks. Politseilises juurdluses näis asi olevat selge ja lihtne; kohtus tõsteti süüdistus juurdlusega kindlakstehtud süüdlase vastu. Kohtulikul arutusel selgus, et tema polegi süüdi ja tõstetud süüdistus lõpetati, sest süüdlaseks osutus teine autojuht, kelle vastu pole tõstetud süüdistust ning kes kohtus esines tunnistajana. Viimase suhtes kohtulikul asjaarutamisel protsessuaalnorme kohaselt ei saa tõsta süüdistust, vaid tuleb alustada uus juurdlus tõelise süüdlase vastutusele võtmiseks. Sarnaseid juhtumeid ilmnis mitmel korral talve jooksul ühes jaoskonnakohtus, kus sageli esines politsei esindaja süüdistajana. Mainitud autojuhid olid teadlikud protsessuaalnormest ning säärase „nõksudega“ katsusid pääseda karistusest, mis võisid lõppeda sõidukijuhiloa äravõtmisega. Nad lootsid, et politsei esindaja süüdistajana ei ilmu kohtusse, ning olid teadlikud, et kohtunik ei tee väljavõtteid kohtu protokollidest politseile juurdluse alustamiseks.

Kui erapooletult ja arvustavalt vaadelda välispolitsei juurdlusi nii välisest kui ka sisulisest küljest, siis on nad küll laitmatud, kuid võiksid olla veelgi paremad ja läielikumad, arvestades meie politsei vaimset tusedust, võimeid ja tähtsust, mida antakse politsei juurdlustele kohtus. Juurdluse välisele küljele ei pane mõned juurdluste toimetajad suurt rõhku: kirjutatakse ebaselgelt ja paberile, mis laseb läbi tinti, ning kiri muutub raskesti loetavaks. See väsitab asjatult juurdluse kontrollijaid ja vaevab kohtunikke. Korralikult taandridadega jagatud uute asjaolude ja nähete kirjeldused annavad juurdlustest selge ning ülevaatliku pildi; hästiõmmeldud juurdlus ei lähe jaoskonnast jaoskonda rännates narmendama.

Juurdluse sisemise külje suhtes võiks rohkem tähelepanu omistada mõistete piiritlemise selgusele ja täpsusele ning süüteo koosseisu fikseerimisele.

Mõnele juurdluste toimetajale on jäänud mulje, nagu tehakse vaatlusi ja skeeme ainult suuremate, tähtsamate sündmuste puhul ja asjus, mis alluvad kollegiaalkohtule; ka ei peeta neid küllaldaselt olulisiks ja tähtsaks asjatoimetamise käigus ning kohtulikul asjaarutamisel. Kuid tähtis on iga seaduspärane toiming ja tehing, mis aitab juurdlemisel leida ja fikseerida tõde. Kuna politsei toimetab juurdlusi eeluurimise normide järgi, siis on ta kohustatud kasutama kõiki ette-

nähtud võimalusi. Seda, mis ülekuulajale on isenesest selge sündmuskohal, ei suuda ta kirjas igakord nii edasi anda, et ei tuleks teisiti mõistmisi. Kui puudub sündmuskohast plaan või skits, siis on raske üle kuulata tunnistajaid, kui nad ei tunne sündmuspaika, lihtsas sõidukite kokkupõrke asjaski. Nii on tulnud ette juhtumeid, kus mainitud asjas jaoskonnakohtunik lükkas edasi kohtuliku asjaarutamise ja tegi KKS § 795 alusel politseile korralduse vaatluse toimetamiseks sündmuskohast. Kõneldes mõne jaoskonnakohtuniku, pidasid nad tarvilikuks, et iga olulise tunnistaja seletuse kohaselt valmistataks skeem, mis fikseeriks sündmust või nähet tema nähtuna teataval momendil või olukorras. Kui see puudub politsei juurdluses, lasevad kohtunikud asjaarutustel teha skeeme tunnistajail enestel, või teevad seda ise, et saada selget ülevaadet. Nüüd, mil politsei juurdlused kuuluvad kohtus avaldamisele, peab eriti tähelepanu pöörama täpsusele ja põhjalikkusele.

Keelelisest küljest on politsei ees mõnestki administratiivasutusest, kuid asjatundjate seisundist vaadatuna tuleb veelgi püüda ja parandada. Koma ja kirjatäht on küll väikesed märgid ja neist ei peeta tihtipeale lugu, ent kui nad satuvad ebaõigele kohale, siis võivad nad muuta ja luua uusi mõisteid, millele võib järgneda väga tõsiseid tagajärgi. Sellele on juhitud pidevalt tähelepanu. Paljud teavad kuulsat ja otsustavat resolutsiooni armupalumise palvel, kus puudus koma: „Armumitte surma“. Siin olenes koma asetusest armja surm. Nagu inspektor Liit on korduvalt toonitanud, tuleb juurdluse sisu pealiskaudsus ja vead sellest, et enne ülekuulamist ei värskendata teadmisi vastava normi põhjaliku uurimisega, millele baseerub süüdistus, ja ei loeta süvenenult läbi juurdlust ning küsimuste varal ei „pumbata“ tühjaks ülekuulatavat enne kirjutamise algust ega loeta viimaks põhjalikkusega läbi kirjutust, mis laseb end veel täiendada ja parandada. Näiteks kirjutab keegi: „...Jaani tänavalt Vabadusplatsi suunas sõitis jalgrattur, mis kandis numbrit K 34“. Tavaliselt jalgratturid ei kanna numbreid, vaid numbrid on jalgrattail. Või jälle: „Ta haaras minu käes oleva kepi järele ja löi mulle pähe.“ Pole selge, kas haaraja sai kätte kepi ning löi sellega või mõne muu asjaga. Ka tuleb ette juhtumeid, kus tarvitatakse vähetuntud uusi sõnu ebaõigel viisil ja kohal. Mõned juurdluste kontrollijad ei taha ajada taga komasid ja punkte ega tee vastavaid järeldusi väärnähteist. Nad asetaavad ise kirjavahemärke õigele kohale ja parandavad grammatilisi vigu. Juurdlus näeb parandatult välja otsekui õpilase vihk. Sellega, esiteks, ei tõsteta keeletundmise taset ja, teiseks, igasugused parandused, kui ülekuulatav on kirjutatud alla, on lubamatud KKS § 260 alusel.

Juurdlusis, kus kahjusaaajaina figureerivad asu-

Kodanlik õhukaitse on tarvilik*)

H. ARRO.

Kodanliku õhukaitse korraldamine on saanud viimase aja tähtsamaks küsimuseks peaaegu kõigis maailmariigis. Kodanlik õhukaitse kui nüsgune on tagala kodanikest organiseeritud omakaitse tuleviku sõja ohu puhuks õhukallalalungide vastu. Tagalaks nimetame kõik need riigi sisekohad, mis asuvad rindest kaugemal.

Mitte ammu, 1903. a. leiutatud ja maailmasõjas karastatud lennukile, kui tähtsamale sõjapidamise vahendile, on pööratud kõigi tähelepanu. Nagu meie viimase aja sõjakirjandusest ja

ajalehtede sagenevaist artikleist loeme, on lennukite juurdekasv kohutavalt suurenenud suurriigis viimasel ajal, eriti pommituslennukite arvel. Maailmasõja kogemustest ja ka hilisemaist sõjasündmustest pole raske järeldada, kuhu on sihitud nende kahjulik tegevus. Lennuki liiklemise vabadus õhuruumis (ülesse, alla, kõrvale) ei tunne maapealse sõja, s. o. rinnete piire. Sõjategevus võidakse suunata juba sõja algmomendist peale üle rinde vastaspoole tagala vastu, sinna, kus asuvad vastase tähtsamad elu-

tused, ettevõtted või juriidilised isikud, või kus süüdistuse tõstjaina esinevad volinikud, tuleb kontrollida volituse kehtivust ning selgitada küsimus, kas esitaja on õigustatud tõstma kaebust, sest KKS § 72 ja 745 on loetletud, kes võivad olla volinikud. Eriti on see vajalik poolavalikusüüdistusasjus, sest mitteõigustatud isiku poolt tõstetud süüdistus ja toimetatud juurdlus muutub tühiseks ja kuulub lõpetamisele. See oleks tühja töö tegemine ja asjatu vaev. Ka avalik-süüdistusasjus on volituse kontrollimine küllalt oluline, sest teatava asutuse või ettevõtte osakonna direktor, kes on küll kahju suuruses kompetentne, ei ole igakord asutuse või ettevõtte volinik, kel on õigus teha korraldusi eelkindlustusiks, tehtud kahju kättesaamiseks. Volituste mittekontrollimisel võivad tekkida ebasoovitavad tagajärjed.

Ka ilmneb juhtumeid, kus ülekuulamisprotokollide algosas märgitakse ära, et ülekuulata on võõras suguluse suhtes arvatavale süüalusele, kuid ülekuulamistekstist nähtub vastupidist. Tuleb ette juhtumeid, kus ülekuulaja ei pea lähemaid veresugulasi sugulasiks. Minu arvates tuleb see ette juhtumel, kui mehaaniliselt täidetakse ülekuulamisstambi tekst, ilma et küsitaks ülekuulatavalt sugulussuhet süüalusega. Hiljem unustatakse, või ei peeta tarvilikuks juurdlusse märkida ilmnenuid suguluse vahekorda. Kohtus protokollide avaldamisel võib saada mulje, et politseile pole selged sugulussuhted, mis nähtud ette BES § 241—266. Muidugi ei suudeta pidada meeles loetletud sugulusastmeid ja -liine, kuid võiks kirjeldada antud sugulusvahekorda. Teatavil korral on suguluse kindlakstegemine väga tähtis.

Juurdluse toimetamine pole lihtne ega kerge töö, et istu ja kirjuta, mida jutustab ülekuulata, nagu usuvad mõned kõrvalseisjad isikud. Ei! Kes jõuaks siis seda lugeda ja saaks sellest aru, kui kirjutatakse kõik, mida ülekuulatavad seleta-

vad. Juurdluse toimetaja peab ise otsima ja leidma tunnistajaid ning otsustama, mida fikseerida ja kuidas. Siin peab ta olema ühelhooil kohtu-uurija, süüdistaja, kaitsja ja teataval määral ka ekspert. Kõik need toimingud ei sünni kantseliseis, vaid kus juhtub.

Seni on vähe tähelepanu pööratud süüdistamisele kohtus politsei esindajate poolt. See on annudki võimaluse süüalusele teatavate „nõksudega“ karistusest mööda hiilida. Et seda ei juhtuks ja et politsei oleks kursis kõigi asjaoludega, alustades süüteo ilmsikstulekust kuni kohtuotsuse täitmiseni, siis oleks soovitatav politsei osavat süüdistamist kohtus. Seda võiksid teha komissarid kui ka konstaablid vastavate volituste alusel. Linnades on see kergesti läbiviidav. See on mitmeti kasulik. Konstaablid, valmistudes ette süüdistamisele, töötavad läbi juurdluse materjali, algul saades näpunäiteid komissarilt või abikomissarilt. Ühtlasi nad värskendavad oma teadmisi kriminaalseaduse kui ka -kohtupidamise seaduse alal, omandades mõistete selgust ja selle vajalikkust. Teiseks nad õpivad tundma oma nahal, kui vaevarikas on lugeda ebaselget kirja ja kui raske süüdistada puuduliku juurdluse alusel. Siin selgub, millised asjaolud on juurdluses ja õigusmõistmises olulised ja millised mitte. Ka on kohtunikul kergem langetada õiglast otsust, sest süüdistaja tunneb tegelikku elu ja olukorda, millest ilmnes üks kui teine nähe. Ma usun, et see oleks üks tee juurdluse põhjalikkusele, sest kes õpib tundma juurdluse puudusi ja oskab süüdistust põhjendada kohtus, mõistab juurdlust toimetades puudusist hoiduda. Arvan, siis väheneb ka prefektide tühistatud ja muudetud otsuste protsent nullini ja kohtus politsei juurdluste avaldamine teeb politseile au.

*) Arvulised andmed võetud saksa kirjandusest.

Rivistatud politseinikke ooteasendis gaasimaskidega.

tuiksooned — administratiiv-, sõjaväe-, tööstus- ja liiklemiskeskused, et laostada neid, hävitada rahva varasid, takistada mobilisatsiooni läbiviimist ja rinde varustamist, tekitada suuri segadusi ja anda võimalusi rüüvavastase kahjuliku kihutustöö tegemiseks.

Takistada vaenlase õhukallaletunge on väga raske isegi tugevalt õhukaitse abinõudega varustatud rügel. Käesolevaks ajaks on ka lennuasjanduse tehnika niivõrd täienenud, et lennuki-juhtimine ei tee suuremaid raskusi, kus lennatakse pealpool pilvi või ööpimeduses. Soovitud kohtade leidmine on peagu alati võimalik. Selleks on varustatud kõik suuremad lennukid peilmissaadeldisega, mis võimaldab lendamist pealpool pilvi või öö ajal kindlasuunaliselt, ilma et lenduril oleks tarvis jälgida maapinnal asuvaid orienteerumistähiseid (teed, jõed, hoonestused jne.). Lenmanud teoreetilise aja, lendur kas siis laskub läbi pilvede või kasutab öö ajal valguspomme asukoha kindlakstegemiseks ja pommitusülesande täitmiseks.

Pidades silmas suurriikide praeguse aja relvastuse hoogsat kasvu ja suunda, pole kahtlust, et hävitustöö ulatused, milleni jõuti maailmasõjas, ületatakse tulevikusõja korral tagalas mitmekordselt.

Kõike seda kokku võttes võib kindlalt oletada, et tulevikusõjas kõige vähem arvestatakse rahulike tagala elanike erapooletust. Meile peab selge olema, et sõjavägi üksi ei suuda kindlustada tagala julgeolekut välise vaenlase vastu, kui see tuleb õhu kaudu. Seepärast on tarvilik, et tagala elanikud ise oleksid alati valmis enese ja tagala kaitseks, et vähemalt pehmenadagi oma jõul õhukallaletungide maapealseid kahjusid.

Õhukallaletung on seda kardetavam neile, kellel puuduvad vastavad teadmised ja ettevalmistused õhukallaletungi vastu. Sageli on hirmu

ja segaduste läbi tekkinud kahjud palju suuremad kui otsesed kahjud. Osates hinnata õigel ajal ohu tõelist suurust ja talitades siis kainelt ja teadlikult, on võimalik vähendada ohvreid miinimumini.

Kui jälgida maailmasõja-aegseid kahjusid, siis olid need algul iga uue relva tarvitusele võtmisel kohutavalt suured, kuni ei osatud endid nende vastu kaitsta ja kuni leidis araverelisi segaduste tekitajaid, kelle läbi tekkis lisaks suurel määral veel kaudseid (paanika) kahjusid. Hiljem, kui õpiti tundma uut relva ja sellele vastavat kaitse distsipliini pidama, vähenes relva mõju tunduvalt. Näiteks maailmasõja algul, 1915. a., tuli

keskmiselt iga 66 lennupommi kohta 100 surnut, 1918 aga sama arvu pommituste kohta 10 surnut.

Teine näide: 22. aprillil 1915, kui sakslased esimesena kasutasid relvana prantslaste vastu sõjagaasi — kloori, siis ulatus gaasiohvrite protsent 35. Sõja lõpul, 1918. a., langes see protsent Lääne-Euroopa sõdivates pooltes keskm. 2,5 protsendile, olgugi et tarvitati kloorist palju kangemaid gaase. Vene vägedes, kus ei suudetud gaasi distsipliini täielise määrani välja arendada, gaasiohvrite protsent alla 11,3 ei langenud.

Toodud andmed on täiel määral maksvad ka tagala kohta ja näitavad meile, kui suur tähtsus on distsipliinil ja oskusel. Iga teadlik kodanik peab siin varakult käed külge panema, et ühiselt ja organiseeritult astuda vastu tulevikusõja ähvardavale ohule. Olles teadlik, et üksikud ohvrid võib-olla on paratamatud, et tohi meie endid seepärast jätta saatuse hooleks, sest kaugeltki ei ole igakord oht nii suur, kui see paistab meile esimesel hetkel.

Näiteks, kui palju sadasid-tuhandeid kilogramme metalli ja lõhkeainet loobiti alla maailmasõja päevil rahvarikastesse kohtadesse lennukite ja õhulaevadelt, selle otseseks tagajärjeks olid vaid mõned purustatud majad ja mõnikümme surnut ja haavatut. Nii korraldasid sakslased Inglismaa linnadele ligi 100 õhukallaletungi; nende tagajärjel sai surma vaid umbes 1400 ja haavata 2500 isikut.

Olgu veel tähendatud saksa „Grosskreuz“i oletusel, et ühe ruutkilomeetri ehituste maala „maatasa tegemiseks“ kulub 1000 tonni lõhkepomme. Kui üks lennuk toob 1 tonni, siis ühe ruutkilomeetri tarvis oleks vaja juba 1000 lennukit. Sellest võib järeldada, kui suur peaks olema lennukite arv, et hävitada üht linna ja kui suur on mõne üksiku lennuki läbi tekitatud lõhkepommidega oht.

Hoopis ohtlikumaks lõhkepommidest võivad tagalale saada süüte- ja gaasipommid nende te-

gevuse laiaulatusliku mõju iseloomu tõttu, seda ainult sel juhtumil, kui tagala kodanikud ei ole ette valmistatud nende vastu võitlemiseks. Need pommid on kerged ja odavad, neid võidakse seepärast massiliselt tarvitusele võtta, et saavutada nende küllusega suurimat mõjuefekti, kus kodanikud kergemeelselt kabuhirmus põgenedes jätaksid oma kaaslased ja varad saatuse hooleks. See oleks vaenlase suurim saavutus: nõrgestada vastaspoole südant, millest oleneb üldse sõjapidamise edu. Kui sageli ei ole sõjad kaotusega lõppenud seepärast, et tugeval rindel jäi süda nõrgaks.

Süütepommide oht on eriti suur seal, kus hoonetiked tihedalt asetatud ja enamikus puust. Seal üks lennuk peaks andma vähemalt 20 süütamist, kui lennuki kandevõime on üks tonn, ja see toob kaasa 200 5kg. süütepommi, millest siis vähemalt 10 prots., s. o. 20 pommi peaks tabama hooneid. 10 lennukit annaksid järelikult juba 200 süütepesa. Neist süütepesadest võivad areneda massilised kahjutuled, mille vastu võitlemiseks kohalik tuletõrje üksik on võimetu. Et vältida sellist ohtu, selleks on vajalik, et need tulepesad saaksid otsekohe nende tekkimisel, s. o. pommi tabamisel likvideeritud majaelanike poolt. Selleks on tarvilik vaid väike oskus, samuti mõned hädavajalised abinõud: kuiv liiv, labidas ja ämber.

Gaasioht õhusõjas on tegelikult kõige väiksem oht lõhke- ja süütepommide toime kõrval, kui vaid osatakse selle vastu õigel ajal tarvitusele võtta õiged ettevaatusabinõud. Vastasel korral võib see oht saada esimeseks ja tähtsamaks ohuks. Maailmasõjas tarvitati sõjajagaasi 200—300 tuhat tonni ja selle ohvriks langes surnutena kõigest 600—700 tuhat isikut, s. o. alla 1 prots. kogu maailmasõja inimkaotusist. Saksa „Grosskreutz“ oletusel kuluks 1 ruutkilomeetri mürgitamiseks 10 tonni ipriiti.

Kuna praegusel ajal sõda võib ootamatult alata siis, kui esimesed pommid langevad, seepärast on hädavajaline juba aegsasti ette valmistuda, et oleksime suutelised silmapilkselt tegevusse astuma, kui peaks meid ründama õhust vaenlane. Oleks hilja alata ettevalmistustöödega alles siis, kui häda ukse ees.

Seepärast tuleb elutegevuse korraldamisel pidada silmas kodanliku õhukaitse põhimõtteid ja nõudeid, sest õhukallaletungi oht võib tabada igal ajal ja kõikjal, kuigi meie ei alusta sõda ja ei ihka seda. Kuid meie ei tohi unustada Belgia olukorda maailmasõja päevil, kellel ei olnud tarvilik sõda, kuid viidi ühe suurriigi poolt paratamatult selle keerisesse oma geograafilise asendi tõttu.

Siseministeeriumi Üldosakonna abidirektor **O. Angelus** 45-aastane.

Oskar Angelus sündis Anija vallas, Loo mõisas 7. mail 1892.

a. Lõpetas Tallinna Reaalkooli kaubandusosakonna 1909. a. ja tehnilise osakonna 1911. a. Astus seejärel Tartu Ülikooli ajalooteaduskonda, mille lõpetas 1918. aastal. Tegeles lühikest aega õpetajana. Võttis osa vabadussõjast 1. jalaväe polgus ja kitsarööpaelisel soomusrongil ja ülendati ülesnäidatud vahvuse eest ohvitseri asetäitjaks. Lõpetas hiljem ohvitseride kursuse ja ülendati lipnikuks. Siseministeeriumi teenistuses on juubilar 17. okt. 1921. aastast ja „Eesti Politsei“ toimetaja oli 1. juulist 1924. a. kuni 1937. aastani. Oli „Päevalehe“ esimesi maletoimetajaid 1914. a.

On võtnud osa agaralt seltskonnatööst ja avaldanud palju põhimõttelisi kirjutisi meie kui ka välismaa ajakirjanduses. Praegu on sihtasutise „Kultuurifilmi“ nõukogu ja Kohtus Siseministeeriumi Ametnike Kogu esimees ja tegev mitmes seltskondlikus organisatsioonis. Omab Vabadusristi.

Meie ei ole praegu ainuke rahvas, kes peab oma igapäevasele küllalt raskele elutegevusele lisategevusena juurde võtma kodanliku õhukaitse ettevalmistuse, vaid see on kogu maailmarüüges praegu nõnda. Pealegi on paljudes riigis sel alal paljugi ära tehtud. On teotsetud kava-kindlalt ja on kujundatud oma kodu kaitseks tugevad kodanliku õhukaitse organisatsioonid, kelle abil viiakse läbi nüüd kogu kodanikkonna ettevalmistus.

Kodanliku õhukaitse korraldamisega on seotud kõik ametiasutused, ettevõtted ja tööstused. Eriti suuri ülesandeid on pea eranditult pandud kõigis riigis politsei kanda nii kodanliku õhukaitse korraldamise, selle ühtlustamise kui ka järelevalve alal. Kuna politseiaparatuur on tihedas seoses rahvaga ja nende eluavaldusiga, mis puudutavad kodanliku õhukaitse korraldamist üldse, siis on ka meil Kodanliku õhukaitse seadusega need laialdased ülesanded pandud politseile.

Politseilise juurduse legaliseerimine laiendas politsei õigusi juurduse toimetamisel, kuid sellega seoses kasvasid ka nõuded juurduse kvaliteedi suhtes. On loomulik, et sarnase vastutusriikka töö edukaks läbiviimiseks tuleb kasutada ka tehnilisi abinõusid.

Üheks parimaks tehniliseks abistajaks politseile on fotograafia, seda just peamiselt süüteo paiga vaatlusil. Võimatu on kõiki olulisi üksikasju kirjeldada vaatlusprotokollis, ent palju täpsemalt teeb selle töö fotoaparaat. Asjatundlikult valmistatud fotokoopia või fotogramm, koos sõnalise seletusega, annab jälitajale kui ka õigusemõistjale selge ülevaate olukorrast.

Nagu nähtub välismaisest fotokirjandusest, on sealne välispolitsei õige laialdaselt varustatud fotoaparaatidega, isegi tähtsad liiklemispostid ja patrullid kannavad kaasas kaameraid. Muidugi on see tingitud seal valitsevast tihedast liiklemisest ja sellega kaasaskäivast suurest liiklemisõnnetuste arvust.

Meil omavad fotovarustuse ainult kriminaalpolitseiasutused linnades, kuna kaugemal asuvad juurdlusetöötajad töötavad endiselt ainult plaanide ja skeemide kaasabil. Majanduslikel kaalutlusil võib arvata, et meil fotovarustuse alal riigi poolt lähemal ajal ei ole oodata suuremat muudatust. Seetõttu tuleks ettevõtlikemal ametnikel oma algatusel asuda olukorra parandamisele. Kasu oleks sellest kõigepealt ametnikel enestel.

Kuna fotoalal teotsemine on seotud kuludega, siis see asjaolu on politsei fotoamatööride seas põhjustanud teatud tagasihoidlikkuse fotograafilise vaatluse alal; ka pole aparaati alati käepärast. Kuid kõige mõjuvamaks põhjuseks on asjaolu, et fotoala pole jõudnud veel küllaldaselt levida meie ametkonnas. Viimase nähte kõrvaldamiseks on Politseikool hakanud korraldama fotokursusi oma kasvandikele. Tallinna Pol.-am. Kogu Üldharidusliku Sektsiooni poolt läinud talvel kor-

---

Sellega seoses peab iga politseinik olema teadlik, kuidas käituda õhukallaletungi olukorras elukeskuses, s. o. linnas, alevis või suurtööstus-rajoonis, et säästa jõudu, et seda tarbe korral võiks otstarbekalt rakendada õhukallaletungide mõjude vähendamiseks.

Kui siis oskame ja suudame täita kõik need korraldused, mis hästikorraldatud kodanliku õhukaitse organisatsioon meilt nõuab, siis oleme suure töö teinud ja võime julgelt tulevikku vaadata ka sõja olukorras, kasuks oma rahvale ja riigile.

raldatud kursus leidis elavat osavõttu ja andis poolesajale ametnikule algteadmisi fotoalal. Selliselt korraldatud kursustega võib paljugi teha fotoala levitamise mõttes.

Rahalisest küljest asja arutledes peab silmas pidama, et viimaseil aastail on fotoaparaatide ja -tarvete hinnad tublisti langenud. Ka tuleb arvestada, et aparaadi ostukulu on ühekordne ja korralik aparaat peab vastu aastakümneid.

Tihti võib mõne algaja amatööri suust kuulda väljendusi, et fotomaterjalid, plaadid ja filmid „ajavat asja kalliks“. See pole põhjendatud ja seda räägivad harilikult need, kes esimeses vaimumstustuhinas „knipsivad“ iga ettejuhtuvat objekti. Sealjuures unustavad nad kõige lihtsamadki tehnilised nõuded, ja tagajärjeks raiskavad asjatult materjali. Pettunud pildistaja lükkab siis kogu süü „kallikminevale spordile“, ja kaotades huvi jätab aparaadi kapinurka tolmuma. Selliselt kogenud mehed on nii mõnegi fotohuvilise oma „nõuannetega“ juba alguses peletanud eemale fotoalalt.

Milline oleks siis fotovarustus, mis hinnalt tagasihoidlik, kuid sealjuures siiski võimeilt rahuldav? Kõigepealt kuulub sinna muidugi aparaat. Selle pildiformaat võiks olla 6,5×9 sm. See on praegu kõige rohkem tarvitusel olev formaat ja annab ka suurendamata selgesti arusaadavaid pilte. Suuremad kaamerad muutuvad kaasaskandmisel tülikaiks ja negatiivmaterjal nende jaoks on ka märgatavalt kallim. Viimasel ajal laialt levinud väikekaamerad (4,5×6 sm. ja vähemad) omavad küll mõnesuguseid paremusi, kuid nõuavad ka suuremaid oskusi nende käsitamisel. Läbilõõnud on nad peamiselt linnus, sest maal muutub tülikaks nende väikepiltide suurendamine. Üldiselt soovitavam on kahekordse väljatõmbega (lõõtsaga) plaatkaamera, millega on võimalus vähemaid esemeid ja märke lähedalt ülesvõtuna saada plaadile suurema ja selgema kujutusega. Kuid ka ühekordse lõõtsaga filmkaamera täidab enamal juhtumel oma otstarbe. Objektiiviks sobivad kõik anastigmaat-tüübid, valgusjõuga vähemalt 1:6.3. Kasulik on aparaati kanda nahk-kotis, selline hoolitsemine pikendab tunduvalt aparaadi iga. Selle juurde kuulub veel puust või metallist statiiv ühes kuulligendiga, mis võimaldab aparaati kallutada soovitud suunas (jälgede pildistamine). Algaja ja tihti ka edasijõudnu fotomehe suurimaks komistuskiviks on õige valgustusaja määramine. Siin on ainukeseks abimeheks valgustumõõtja. Lihtsam optiline valgustumõõtja on võrdlemisi odav ja tasub oma hinna õnnestunud võtete näol

Kindral-major

Ants Kurvits VR 1/2

50-aastane.

Kindral-major Ants Kurvits sündis 14. mail 1887. a. Tartumaal Saadjärve vallas. Üldhariduse omandas Tartu Treffneri gümnaasiumis. Õppis õigusteadust Tartu Ülikoolis. 1. novembril 1914 astus Vene sõjaväkke. 1. veebruaril 1915 lõpetas Vladimiri Sõjakooli ja ülendati lipnikuks. Maailmasõjas tegi kaasa lahingud Obojani rügemendiga austerlaste ja sakslaste vastu.

Eesti rahvuslike väeosade loomise algpäevil astus juubilar Eesti väkke. Teenis 1. Eesti jalaväe rügemendis kompanii ja pataljoni ülemana. Teenistusest vabastati Saksa okupatsiooni võimude survele 5. aprillil 1918. Kõrgendati alamkapteniiks 1916, kapteniiks — 1917 ja alam-polkovnikuks 1918.

Pärast Saksa okupatsiooni 16. novembril 1918 astus kindral-major Kurvits Eesti sõjaväeteenistusse ja määrati Tartu linna ja maakonna Kaitseliidu ülemaks. 25. detsembril 1918 alustas Viljandi vabatahtlike pataljoni formeerimist, mille ülemaks määrati 10. jaanuaril 1919. 28. detsembril 1918 määrati ühtlasi 2. diviisile alluvate Kaitseliidu, partisanide ja teiste sellekohaste organisatsioonide ülemaks. 5. veebruaril 1919 määrati 2. jalaväe rügemendi ülemaks, 22. detsembril 1919 — 1. diviisi ülema abiks, 11. septembril 1920 määrati uuesti 2. jalaväe rügemendi ülemaks ja 1. septembril 1921 7. jalaväe rügemendi ülemaks. 1. oktoobril 1921 lahkus oma palvel sõjaväeteenistusest.

1. novembril 1922 määrati kindral-major Kurvits Piirivalve ülemaks. 1924 oli Fr. Akel'i kabineti Sõjaministriks ja siirdus hiljem endisele ametikohale. Kõrgendati koloneliks 1928. ja kindral-majoriks 1932. a.

Vabariigi Valitsus on juubilarite teeneid hinanud I liigi 2. järgu Vabadusristiga, rahalise autasu ja tasuta maa annetamisega. Peale selle on kindral-major Kurvits'ale annetatud Eesti Vabadussõja mälestusmärk, I klassi Kotkarist, III järgu Valgerist, Punase Risti I liigi II astme täht, Soome Valgeroosi I klassi komandöri aumärk, Läti Karutapjate ordu III järgu aumärk, Läti Kolmetähe 2. järgu orden, Läti Vabadus-

sõja mälestusmärk ja Läti iseseisvuse 10 aasta juubeli mälestusmedal. Maailmasõjast omab juubilar Püha Jüri IV j. ordeni, Anna IV j. aumärgi pealkirjaga „Vahvuse eest“, Stanislause III j. aumärgi mõõkade ja lindiga ja Anna III j. aumärgi mõõkade ja lindiga.

Kindral-major Kurvits on Piirivalve Ohvitseride Kogu auesimees ja kauaaegne Vabariigi Ohvitseride Keskkoogu juhatuse ja revisjonikomisjoni liige.

Juubilar on pühendanud kogu oma tööjõu ja energia kodumaa kaitsmisele Vabadussõjas ja hiljem Piirivalve organiseerimisele, korraldamisele ja juhtimisele. Otseste ametikohuste kõrval on juubilar elavalt võtnud osa ka seltskondlikust tööst.

Soovime juubilarile tema 50. sünnipäeva puhul palju õnne ja kauaks raugemata jõudu vastutusrikaste ülesannete täitmisel.

mitmekordselt. Igasugused valgustustabelid toovad tihti pettumusi, kuna neis antud terminid on liiaks üldistatud ja ebatäpsed. Sellega oleks loetletud kõik, mis hädavajaline pildistamisel. Edaspidine aparatuuri täiendamine on sõltuv rahakotist ja huvist asja vastu, hädavajaline see ei ole.

Mida teha valgustatud plaatide ja filmidega? Kas ilmutada need ise, või lasta seda teha kutselisel fotograafil? Õige fotomees teeb ka selle töö ise. See ei nõua suurt oskust, nagu see võib ehk näida. Mugavust armastavad härrad võivad vahest pöörduda fotoäri poole, kui see kergesti kättesaadav, eriti linnades. Maal tuleb see töö aga sooritada enesel, kuna fotoäri või

fotograafia postiteel asjaajamine on tülikas ja aegaviitev.

Tehniliste teadmiste omandamiseks on kasulik külastada fotokursusi või pöörduda vilunud fotomehe poole. Hea fotoõpiraamat on igal juhul soovitatav. Eesti keeles on äsja ilmunud Parikaste „Fotoõpiraamat“ üks parimaid. Varustuse ostmisel on kasulik alata õpiraamatust. Teoreetiliste eelteadmistega varustatult osatakse äris endale valida soovikohast aparati ja ollakse juba ostmisel teadlik valitud aparadi võimetes.

Neid ridu lugedes võib mõnelgi lugupeetud kaasteenijal tekkida küsimus, kas on siiski mõtet teha sellist kulu ja näha vaeva, vaatlusi ei

Kuidas vältida tuleõnnetusi.

J. ERNITS, K. Õ. ja Tuletõrje instruktor.

Eesti statistika kuukirjas V. Feldmani sulest ilmunud andmeil oli 1936. a. Eestis 723 tuleõnnetust, kusjuures tulikahjude põhjuseks on märgitud peamiselt hooletus. Viimase arvele tuleb märkida 325 tuleõnnetust, neist maal 256 ja linnas 69 juhtumit. Hooletus avaldus puudulikus järelevalves kütmisel 86 juhtumil, liigkütmisel 33, laste tulega mängimisel 36 ja muul viisil tulega ja tulekardetavate ainetega hooletult käitlemisel 107 juhtumil.

Korratud tuleasemed põhjustasid üldse 96, sädemed ja tahmapõlemised 48, pikne 34, süütamine 72 ja mitmesugused muud põhjused 38 tuleõnnetust.

Üldine tulikahjude läbi tekitatud kahju oli Kr. 1.295.000.— Eelnimetatud arvud ei sisalda tulikahjusid riigimetsades ega nendega seoses olevaid kahjusid.

Kui lisaks eelmisele arvudele meenutada hiljuti olnud kohutavat õnnetust Kilingi-Nõmmes, tekib tahtmatult küsimus, kas meie ei suuda tulevikus vältida sääraseid õnnetusi ja vähendada tulikahjude läbi tekitatud kahjusid miinimumini?

Leian, et see on täiesti võimalik.

On vastuvaidlematu tõde, et kõik hooletuse läbi tekkinud tulikahjud ja kaasaskäivad õnnetused juhtuvad hetkil, kui inimese mõtted üldse pole koondatud tulega käitlemisel võimalikule õnnetusele, mida võib tekitada tema valitsemise all olev tuli, selle leek või säde.

Tuli on ju ainult abinõu, mille läbi inimene tahab saavutada mingit sihti. Ta huvi tulega käitlemisel on koondatud ainult sellele, milleks tema tule (ka elektri) tarvitusele võtab.

Kui metsa läbiv mees pärast paberossisüütamist viskab tikuotsa hooletult maha ja ise sam-

mub edasi, võime kindlad olla, et tal ei olnud mõttes arvamust, et tikuotsast võib järgneda metsatulikahju. Meie oleme näinud inimesi, kes samas kohas hoolega paberossi ära kustutavad. Täheleb, neil inimesil samal ajal oli mõte koondatud kas või hetkekski põlevale paberossile ja sellele, mida võib tekitada paberossiots.

Kui isesõitjaga külast läbi sõideti ja peatselt külas järgnes tulikahju, ei ole kahtlust, et selle juht külast läbisõidul ei mõelnud sellele, et isesõitja korstnast väljalendavad sädemed võivad tekitada tulikahju.

Kui Kilingi-Nõmmes filmidemonstreerijad või koolijuhataja oleksid tulnud mõttele, et aparaadi juures olevad filmilindid võivad süttida, siis need oleksid sealt aegsasti kõrvaldatud. Aparaadis jooksva filmi põlemisega kaasaskäiv õnnetus oleks ka palju väiksem olnud.

Seega hoiatus ja meeldetuletus on see abinõu, millega võime hoida ära hooletuse läbi tekkinud tulikahjusid ja nendega kaasaskäivaid õnnetusi.

Milleks on autojuhtidele maanteedel hoiatusmärgid?

Milleks on hoovivärvaval silt: „Hoovis on kuri koer?“

Milleks pannakse maja välisustele hoiatusleht: „Siin majas on sarlakihaiigus?“

Milleks on transformaatoreil ja kõrgesagedusliini elektripostidel punane sik-sak-nool?

Kodanik, läinud ametiasutusse ja näinud nähtaval kohal silti „Suitsetamine keelatud“, kindlasti ei hakka seal suitsetama.

Nii on see eelmiste hoiatuste juures.

Kui nüüd samasugused hoiatused „punase kuke“, „tuleleegi“ või punaste tähtedega trükitud hoiatuslehtede näol panna välja metsa servale või metsateede äärde, küladesse ja neist läbivaile teedele külade äärde, talude elamutes kööki, lauta, talli, koolides klassidesse — korridoridesse, töötubadesse, tööstusis, ettevõtteis ja üldse tulekollele kohtadesse, siis tuletaksid need inimesele meelde, et tulega peab ettevaatlik olema. Siis võime ka kindlad olla, et nende hoiatuste ja meeldetuletuste tarvituselevõtmisega statistika näitaks tulikahjude kui ka nende läbi tekkinud kahjusumma tabelis langust.

Ei saa salata, et on inimesi, kes teadlikud ohus, siiski selge mõistuse ja arusaamise juures, kas või mõne sendi kokkuhoiu või hooletuse tagajärjel panevad kaalule nii mõnegi inimese elu ja riigi vara.

juhtu igapäev. Kuid aparaat ei jää ainuüksi meie abistajaks teenistusala, ta muutub meile heaks kaaslasel ka vabadel tundidel. Oma pildistatud sündmused ja motiivid elustavad albumeid, meenutades hiljem hetki lähimaist omakseist ja ümbruskonnast puhkusele ja tööle, kodus ja reisil.

Läheneb suvine puhkeae. Jõesuus ootavad mugavad kodud ja suurepärase maastik, pakku-des fotomehele laialdast töövälja.

Kasutagem seda, selleks kõigile — head valgust!

Mõni päev Riias. H. PÖLDVERE.

Riia on tänapäeval kahtlemata Balti riikide iusaim ja suurim linn. Siin on palju pärandusi endisest vene ajast, kuid palju on omakultuuri olal saavutatud ka iseseisvuspäevil. Omakultuuri saavutamisel on teataval määral eeskujud võetud Lääne-Euroopa riigest ja sinna põimitud rahvuslik omapära.

Nii näiteks, mõni aasta tagasi keegi ettevõtja ja tööstur M. saatis Tallinnast kitsarööplise raudteed kaudu väikese kiirusega suure tunni tsemendi nimetuse all tugevjulist lõhkeainet Pärnumaale metsatöödele. Ja seda seepärast, et lõhkeaine nimetuse all edasisaatmine teise tariifi alla kuuluvuse tõttu oleks läinud vähe kallimaks. Võime kujutleda, mis oleks võinud sellele järgneda, kui tunni täis lõhkeainet oleks kusagil jaamas laadimisel, rongi manööverdramisel või teel plahvatanud.

Kuna teiste asjaolude tõttu M-i teguviisi ametnikele teatavaks sai, võeti viimane süüteo pärast vastutusele ja ta sai kohtuotsusega vastava karistuse.

Sageli loeme ajalehtedest, et tikkudega mängimisel laps tekitab tulikahju.

Miks on tikutoosi teine külg tühi?

Kas ka seal ei võiks olla ükskõik missugusel kujul hoiatus tikkude eest.

Nii mõnigi pereema või pereisa peidaks pärast tikkude tarvitamist lapse eest tikutoosi ära või peidaks selle kuhugile, et laps ei saaks seda kätte.

On täiesti andestamatu, et lapsele mängimiseks antakse kas või tühi tikutoos. Laps harjub sellega mängima, võtab teinekord vanemale inimesele märkamatu ohtlike tikkudega toosi.

Hiljuti ilmusid müügile laste mänguasjadena plekist isesõitjad-mootorpaadid, mille sisemusse asetatakse pann steariini ja põleva tahiga. Kui sääraseid mänguasjad levivad ka maale, kus tuleoht suurem kui linnas, võime varsti lugeda ajalehist, et lapse käest sarnase asjaga mängimisel tekkis tulikahju.

Seepärast pereisad ja -emad, olge ettevaatlikud ja ärge jätke lapsi üksinda mängima säärase mänguasjadega, mis võivad põhjustada tulikahju.

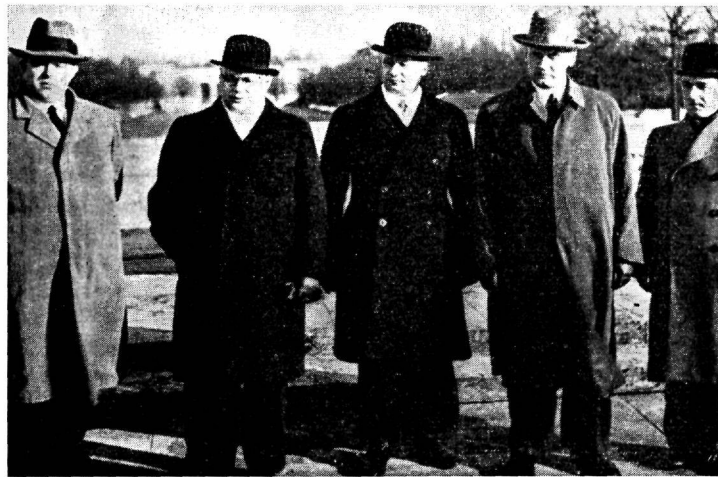
Kui meie lugupeetavad poliitseinikud hakkaksid tuletõrje pealike keskel propageerima eelpool toodud hoiatuste-meeldetuletuste ülespanekuid ja levitamist ja tuletõrje pealiked ühiselt üle riigi selle ka läbi viiksid, siis oleme paljugi ära teinud riigi ja ühiskonna kasuks. Kulud selle teostamiseks on minimaalsed.

Jõudsime inspektor K. Kirsimäe ja komisar T. Vöhma ga Riiga 28. aprilli ööl. Jaamahoone esisel lehvis Euroopa riikide lippe ja kõrgemal neist asetsetes Läti rahvuslippe. Neid nähes peatus tahtmatult iga linna sisesõitja hetkekski mõttes, et selgusele jõuda, milleks see nii on. Peatselt osutus aga asjaolu kõigile päevaselgeks. Suured plakatid samas reklaamisisid maikuu algpäevil asetleivaid Euroopa esivõistlusi korvpallis. Säärased reklaamplakateid oli tõmmatud südalinna üle tänavate.

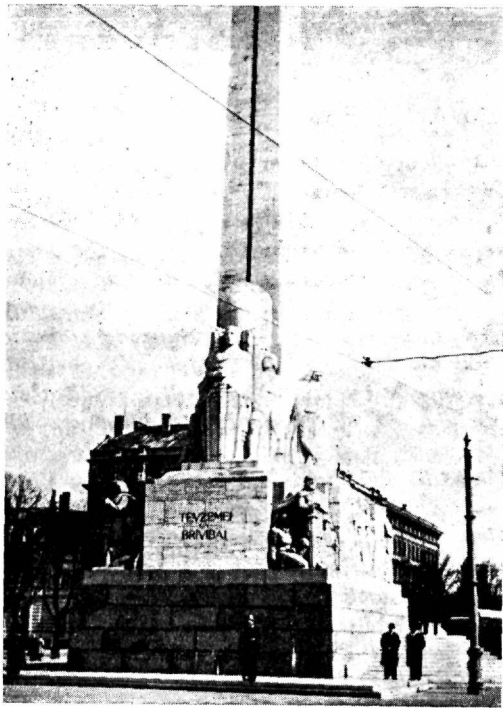
29. aprillil külastasime kolleegid Riias. Väga lahkest võttis meid vastu poliitilise politsei valitsuse ülem Fridrichsons, kes esijoomes tutvustas meid poliitilise politsei valitsuse tööga, valitsuse juures oleva muuseumi ja arhiiviga. Poliitilise politsei valitsuse juures eksisteerib ka poliitilise politsei Riia rajooni ülem oma asutusega. Üldiselt on poliitilise politsei organisatsioon korraldatud sarnaselt, et riik on jagatud territoriaalselt seitsmesse rajooni, kusjuures rajoonid juhivad rajooniülemad. Rajoonide allüksusiks on punktid.

Kantseleipersonaal on poliitilise politsei valitsuse juures tunduvalt suurem kui meil ja rohkemarmuliselt on ka väisametnikke, kes on rakendatud tööle kas otsekohe kantseleiametisse või jälle kartoteegi korraldamisele.

Poliitilise politsei valitsuse ja Riia rajooni ülemas asutuse juures on vahiatuste kinnipidamiseks rida mahukaid eri ruume, milles tarvitik

Vasakult: Läti poliit. politsei Riia rajooni ülem, Tartu poliit. politsei komisar T. Vöhma, poliitilise politsei inspektor K. Kirsimägi, Läti poliitilise politsei valitsuse ülem Fridrichsons ja vanem käskudeättaja ametnik Läti poliitilise politsei valitsuse juures.

Vabadusmonument Riias.

mööbel ja seina külge kinnitatavad magadisemed. Akende ees on väljaspool võred, mis takistavad vahialuste põgenemist. Olevat ette tulnud selliseid juhtumeid, kus vahialused on katsetanud kinnipidamise ruumist aknast allahüpamiselega põgeneda. Võred peavad neid aga selles takistama.

Arhiiv asub asutuse juures ja arhiivi juures töötab eriametnik. See on küllalt pisike ruum ja tulvil arhiivmaterjali.

Huvitava osa moodustab poliitilise politsei muuseum, mis on mahutatud tänapäeval kahte ruumi. Seal leidub väga rikkalikku materjali ligemast ja kaugemast minevikust. Muuseumi ruumid on liigagi kitsad ja ligemal ajal kavatsetakse see ümber korraldada. Tähelepanu vääriwad esemed, mis pärit kommunistliku liikumise päevilt. Need tõendavad, et kommunistlik liikumine Lätis on olnud omal ajal väga aktiivne. Tänapäeval see liikumine ei oma enam mingit tähtsust. Pahempoolse liikumise üldist kahanemist Läti poliitilise elu arengus näitavad ka piltlikult muuseumis leiduvad diagrammid. Viimane surmahoop kommunismile Lätis anti 1935. aastal. Sius paljastati kommunistlik suurem illegaalne organisatsioon keskusega ja sest ajast peale ei ole kommunistid avaldanud endist elumärke. Ei ole leitatud isegi lendlehti ja 1936. kui ka k. a. 1. mai möödus täiesti rahulikult vähemagi vahejuhtumita.

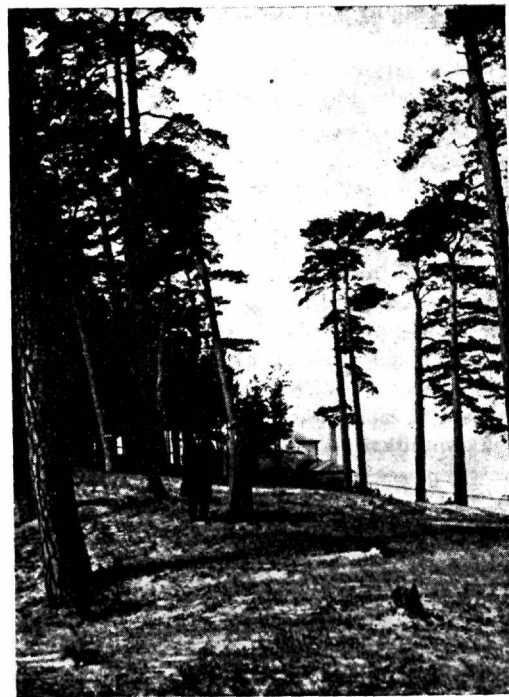
1. mai Lätis ei oma erilist tähendust. See on

argipäev nagu iga teine tööpäev. Mai eel ei ole linnas mingeid pidulikke mai-vastuvõtte ja järgneval päeval, s. o. 1. mail on kõikjal töö, äriüksed avatud ning kõikjal valitseb tavaline argipäeva askeldus. Ei ole ka mürgata seda, et noorsugu pühendaks sellele erilist tähelepanu.

*

Jah, oma riikliku iseolemise päevil on lätlased tõesti omakultuuri alal palju sirgejoonelisust korda saatnud. See on neilt nõudnud küll kindlasti suuri kulutusi, ent teisest küljest on mitmekordselt tasunud. Südalinnas asetsev vabadusmonument on ulatuselt kõrgem mitmekordsetest majadest, lihtne, ent mõju- ja kunstirikas. Selle juures seisavad hästirõivastatud valvesõdur ja politseikordnik. Tahes-tahtmata peatub mööduja hetkeks mõttes selle samba juures ja laskub tagasi iseseisvuse võitluspäevadesse ning kohendab sellega vanu mälestusi ja süvendab paratamatult ka rahvuslikku enesetunnet.

Ilus oli jälgida vahiparaadi ja valvepostide vahetust vabadusmonumendi juures. See sündis suurimate auavaldustega. Mitte vähem tähelepanudav ei ole ka teised monumendid. Nad on massiivsed, ent sügavalt mõjuvad. Vaatamisväärsiks kohaks on igale välismaalasele vennaskalmistu, mille värava kivisammastel asetsevad mõjulekerkivad surevate ratsanike mehised kujud. Kalmistu lõpul asetseb massiivne, kõrgel jalal seisev leinava läti-ema kuju. Mitte ainult need, vaid kogu kalmistu jätab ütlemata kauni ja sügava mulje. Kuidagi ei saa mööduda ka Läti

Väljasõidul Bulduri rannas.

Tähelepanekuid

Poola kriminaalpolitseist.

==== T.-V. Kaup. ====

(9)

9. brigaad lahendab rahamärkide, dokumentide jne. võltsimisi, suuremaid omastamisi ja kelmusi. Sealjuures on palju kokkupuuteid välismaalt sissesõitnud kurjategijatega, eriti kelmusis ja rahamärkide võltsimises ja järeletegemises. Rohkesti annavad brigaadile tööd ärilised kelmused, kus organiseeritud grupid loovad näiliselt soliidse äriettevõtte suurejoonelise kelmuste-seeria läbiviimiseks.

10. brigaad tegeleb raskete kuritegude jälitamisel ja ärahoidmisel. Poolas on röövmõrvad võrdlemisi sagedased, samuti röövimised ja muud rasked deliktid. See ilmneb ka aastate kestel kurjategijate vastu võitlemisel surmasaanud politseinike arvust. Kogu Poolas sai surma ametikohuste täitmisel 1922. a. — 67 politseiniku, 1923. a. — 62, 1924. a. — 77 ja 1925. a. — 35 ametnikku. Viimasel aastakümnel on need arvud küll langenud, kuid ulatuvad ikkagi 30—40 piiridesse. 10. brigaadil on täiesti põhjendatult rikkalik varustus soomusvestidest, kiivritest ja viimasel ajal tulistamise vastu väga praktiliseks osutunud teraskilpidest.

---

esimese riigipresidenti Tšakste ja endise ministri Meierovitši monumentidest, mis asetsevad viimaste kalmel vennaskalmistu kõrval oleval kalmistul. Need tõendavad selgel keelel endiste riigitegelaste austamist ja aitavad noorsoos süvendada lugupidamist riigitegelaste suhtes.

Üldiselt näib nii, et rahvustunnet ja riigitegelaste austamist katsutakse süvendada igakülgsest. Selgeks tõenduseks on need asjaolud, et igas ametiruumis omavad tähtsa koha riigijuhtide pildid. Neid on asetatud kõikjale ja keegi ei saa külastada ametiruumi, ilma et ta neile ei pööraks oma tähelepanu. Mitte ainult need, vaid tähtsa koha ametiasutuses evivad ka riigijuhtide põhimõttelised juhtlused.

*

Läti politseiametnikud on küllaldaselt distsiplineeritud ja korraliku välimusega. Rüetus ei jäta midagi soovida ja kordnik südalinnas liiklemiskeerises ei jäta midagi soovida oma kohuste alal. Vanem generatsioon valitseb tunduvalt enam võõrkeeli kui noorem ja on kodusemad vene keeles, kuna noorem siiski kaldub juba Lääne-Euroopa kultuuri.

Üldiselt jättis Riia ilusa mulje ja kolleegid andsid parima tunnustuse sõprusest.

10. brigaad teostab muu seas ka kaotsijäänud isikute otsimist ja leitud tundmatute laipade kindlakstegemist. See sünnib plaanipäraselt, harilikus juurdluse korras. Kõigepealt otsitakse kaotsijäänut omastel-avaldajail teadaolevate andmete järgi, kui see ei anna tulemusi, siis saadetakse politseivalitsuse juures asuvale keskkartoteegile kaotsijäänud isikute kohta täidetud vastavad planketid ja jätkatakse otsimist kõigi võimalike eelduste kohaselt vanglates, haiglates jne.

Praktiliselt oli mul juhuse järgida 10. brigaadi tööst ühe välispolitseiniku laiba surmapõhjuste selgitamist. Oli leitud Varssavi piires jõest politseiniku vormipükstes ja hallis kampsunis laip. Selle vasakus rinnapooles leidis 4 kuulihava, üksteisest mõne sentimeetri kauguses. Laiba pükstikus leidis sedel tekstiga, et teataval tänaval elab Kolber'i nimeline kahtlane isik ja sel on koer nimega Lendi.

Juurdlusega selgus, et politseinik oli avaldanud vaimusegaduse tundemärke, kuid ühtlasi selgus, et sedelil märgitud tänaval tõepoolest elutses Kolber'i nimeline isik ja tema oli Lendi-nimeline koer. Kolber otsiti läbi ja leiti tema korterist loata väikekalibriiline revolver, mille saamislugu Kolber keeldus seletamast, ka eitas Kolber politseiniku tundvat. Minu Varssavist edasi sõites jäi selle juurdluse lahendus veel pooleli.

11. brigaad haarab kogu uurimisameti kantseli, registratuuri ühes kartoteekidega ja otsijate salga. Viimases on üle 20 ametniku, kes juurdlusi ei toimetata, ainult otsivad vahistamiseks ja ülekuulamiseks vajalikke isikuid. Selle brigaadi juures sünnib kurjategijate registreerimine. Huvitav on brigaadi peakartoteek, mis sisaldab andmeid üle 600.000 isiku kohta. Kaardid on paigutatud vesikivitaolisesse hiigel-trumleisse, igas umbes 50.000 kaarti.

Teise suurema sisseseadena on 11. brigaadis fototeek. Kuna selles on üle 10.000 kurjategija päevapildi, siis on piltide asetamine kapis võrdlemisi keeruline. Kõigepealt on fototeek kolmes ühesuguste alajaotustega osas, nimelt: katoliiklased, juudid ja naised. Igas osas on pildid 81 sahtlis, need on korraldatud gruppidesse vanuse, kehakasvu ja juuksevärvi järgi.

Piirdudes sellega uurimisameti tööst iseloomustavamate joonte äratoomisel, jagan allpool lühidalt muljeid Poola politseivalitsuse juures asuvate sisseseadetega tutvumi-

Komissar O. SADE 50-aastane.

20. mail pühitseb Irboska jaoskonna politseikomissar Oku Sade oma 50. sünnipäeva.

O. Sade sündis Tallinnas käsitöölise pojana. Hariduse sai Tallinna linnakoolis, mille lõpetas 1906. a. ja samal aastal astus riigiteenistusse kubernangu valitsuses.

7. oktoobrist 1908. a. määrati kubernangu vangimaja ülema abiks, 1. augustist 1909. a. paigutati ümber Novgorodi kubernangu, kus teenis vangimaja ülema abina ja hiljem vangimaja ülemana. Maailmasõjast võttis osa vabatahtlikuna. Oli 1. oktoobrist 1915. a. kuni revolutsioonini politseipristav Novgorodi kubernangus.

11. dets. 1921. a. astus politseiteenistusse Tallinnas konstaablina. 1. maist 1922. a. määrati abikomissariks 3. ja hiljem 6. jaoskonda. Seejärel oli politseikomissariks Tallinnas, Elvas ja Irboska jaoskonna komissariks 16. maist 1935. a.

Seltskonnategevusest võtab Sade elavalt osa, praegu on ta Irboskas Sihtasutuse „Irboska Rahvamaja“ nõukogu esimees, haridusseltsi „Valve“ ja Isamaaliidu Senno Osakonna revisjonikomisjoni esimees.

s.e.s. Politseivalitsuse juures on peale politsei juhtkonna ja vastava ametkonna veel politsei raadiojaam, muuseum, laboratoorium, ajakirjade toimetused, mitmesugused keskkartoteegid (üleriikl. otsitavate, valerahade, 10 ja 1 sõrmejälgede, kaotsijäänud isikute, leitud tundmatute laipade jne.) ja pol. omategevusorganisatsioonide asjaajamine (pubkekodude ühing, abistamiskassa). Suurejoonelise mulje jättis eriti Ciepta tän. 13 asuv politsei laboratoorium oma sisseseadelt ja ametkonnalt laboratooriumi juhataja inspektor dr. V. Sobolevski'ga eesotsas. Laboratoorium teotseb alates 1927. a., omab üle 15 suure tööruumi ja üle 500-kõitelise teadusliku raamatukogu. Aparatuur on moodne, paljud instrumendid on mitmes eksemplaris. Laboratooriumi sisustuse koguväärtus on üle 300.000 krooni!

Laboratoorium teeb ekspertiisi esijoonelise politseiasutuste nõudel, ka piirivalve, kohtute ja teiste riiklike ja omaval. asutuste palvel. Juriidiliselt ei ole laboratooriumi ekspertiisi kvalifitseeritud, kuid pealinnas on tal võrdne jõud kohtuliku ekspertiisiga ja Poola kohus on oma tegeluses seda korduvalt tunnustanud. Laboratooriumis sooritatakse uurimisi: materjalide (koosseis, kvaliteet jne.), jälgede (murdmise-, jalanõude jne.), relvade (kuulide, kestade jne.), kirjade (masin-, tindikiri jne.) jne. alalt.

J. Valgelt ilmus raamat

„Riigikohtu Administratiiv- osakonnas 1936. a. lahendatud küsimusi.“

Siseministeeriumi Administratiivala Kirjastuse väljaandel ilmus trükist Riigikohtu Administratiivosakonna sekretäri J. Valgelt koostatud raamat: „Riigikohtu Administratiivosakonnas 1936. a. lahendatud küsimusi“. See raamat koosneb kahest osast: 1) lahendatud küsimused ja 2) käsitletud seadused ja määrused.

Tähtsatud raamatust nähtub, et Riigikohtu Administratiivosakond 1936. a. on lahendanud arvukalt küsimusi, mis vägagi tähtsad ametiasutustele analoogiliste küsimuste otsustamisel, mitmesuguste küsimuste lahendamisel ja seaduste ja määrute kavade projekteerimisel. Peale selle leidub otsuseid ametnike palkade, kirikute ja usuihingute, perekonnaseisuaktide, tulumaksu jt. aladelt.

J. Valgelt varem koostatud raamatud Riigikohtu Administratiivosakonnas lahendatud küsimuste kohta on juba ammu leidnud üldist tunnustamist ametiasutustelt. Otstarbekalt grupeeritud ja selgelt kokkuvõetud materjali poolest esineb käesolev raamat väärilt J. Valgelt seni ilmunud raamatute sarjas.

Raamatuid võib tellida Kirjastuse kaudu. Raamatu hind on neli krooni ja raha saatmisel tellimise äraandmise juures jäävad postikulud Kirjastuse kanda.

Tolmu, vere, higi, karvade, mürkide jne. uurimisi laboratooriumis ei ole tehtud, seni puuduvad vastavad asjatundjad, kuigi on olemas vajalikud aparaadid ja sisseseedad.

Kuna laboratoorium toimetab uurimisi kogu Poola politseiasutusile, käivad asja uurinud laboratooriumi ametnikud, eriti tähtsail juhtumel laborat. juhataja, kohtutes asjatundjatena seletusi andmas.

Laboratooriumi töökoormatis ei ole väike, keskmiselt lahendatakse kuus 25 asja. Sealjuures ei võeta laboratooriumis lihtsaid küsimusi üldse lahendamisele, näit. näpujälgede identsus, mis sooritatakse terveni vastavas keskkartoteegis politseivalitsuse juures. Üle maa on kriminaalpolitseil (uurimisametitel ja -osakondadel) küllaldaselt fotoaparaate ja vastavaid sisseseadeid fotolaboratooriumsete tööde jaoks. Veel on üksikuil asutustel kvartslampe, üle riigi kokku 12 lampi. Nende abinõudega on kohtadel võimalik lihtsamaid küsimusi lahendada.

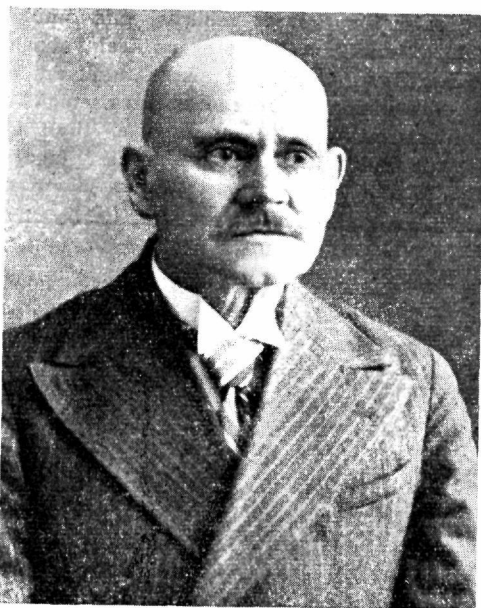
Otsekohese töö kõrval on laboratoorium sisustatud nõnda, et seal on võimalik kuni 50 inimesel korraga teha praktilisi harjutusi lihtsamais ekspertiisküsimusis. Neid harjutusi on laboratooriumis ka sooritatud politseikooli kõrgema klassi kasvandikele, noorte juristide jne. kuresustest osavõtjaile. (Järgneb.)

9. mail korraldati Emadepäeva puhul aktusi üle riigi. Pildil näeme aktusest osavõtjaid Tallinnas „Estonias“ korraldatud aktusel ja Sotsiaalminister O. Kaske jälgimas aktuse ettekandeid.

Asjaajaja J. Koppel 60-aastane.

7. mail s. a. pühitses Põlva jaoskonna politseikomissari asjaajaja Jaan Koppel oma 60. sünnipäeva.

Asjaajaja J. Koppel sündis 7. mail 1877. a. Rõuge vallas Võrumaal talupidaja pojana. Hariduse omandas Rõuge kihelkonnakoolis, mille lõpetas 1893. a., ja pärast seda 2 aastat õppis aiatöökoolis Venemaal. 1898. a. võeti sõjaväkke sundaega teenima, kus teenis kirjutajana Ivangorodi kindlusväes kuni 1902. a.

24. veebr. 1903. a. kuni 1. juunini 1907. a. teenis kirjatoimetajana Võrumaa kreisiülema 3. jaoskonna abilise juures. 9. juulist 1907. a. kuni 7. aug. 1914. a. oli Rogosi vallakirjutajaks.

Maailmasõja ajastul teenis K. väeosade staapides kirjutajana kuni sõja lõpuni.

1. jaanuaril 1921. a. astus K. politseiteenistusse Leevi jaoskonna asjaajajana, missugune jaoskond hiljem nimetati ümber Põlva jaoskonnaks, kus teenib praegugi. Koppel on abielus ja kahe täiskasvanud poja isa. Seltskonnategevusest on K. innukalt osa võtnud.

Soovime juubilarile tema möödunud 60. sünnipäeva puhul palju õnne, edu, tervist ja jõudu, häid kordaminekuid niihästi teenistuses kui ka oma isiklikus elus.

J. V.

Konstaabel A. Sule juubel.

Neil päevil pühitses Raudteede Prefektuuri Pärnu rajooni konstaabel Aleksander Sulg oma 20. a. politseiteenistuse juubelit.

Konstaabel A. Sulg sündis 8. dets. 1879 Võrus, kus lõpetas kohaliku kreiskooli. 1902—1906 kandis sundajateenistuse vene sõjaväes. 1906 kuni 1910 oli urjadnikuna Saaluse vallas Võrumaal. Järgnevad

10 aastat teenis Venemaal era- ja raudteeteenistuses. 1920. a. tuli Eestisse ja 13. aprillil 1921 astus kordnikuna raudteepolitsei teenistusse Tamsalu jaama. Hiljem lõpetas rajooniülemate kursuse ja 1. okt. 1923 määrati rajooniülemaks samasse jaama. 15. apr. 1929 paigutati Tamsalust Pärnu jaama, kus teenib senini.

Pikema ajavahemiku järele olid kriminaalkomissarid 7. skp. kutsutud Politseivalitsusse, et ühised arutada kriminaalpolitsei alasse puutuvaid küsimusi. Kuna seekordne päevakord oli küllalt pikk, siis jätkus koosolek 8. mail.

Koosolekut juhatas politseiinspektor A. Liit.

Koosoleku algul Politseivalitsuse direktor R. Veermaa, avaldades oma tunnustust seesuguste kokkutulemistele mõttele ja otstarbele ning soovides käesolevale koosolekule head kordaminekut, selgitas omalt poolt kriminaalpolitsei juhtidele Politseivalitsuse seisukohti süütegude jälitamisest töö otstarbekohase jaotuse suhtes kriminaal- ja välispolitsei vahel ja politseiharude koostöö suhtes üldse.

Hr. direktor ütles, et meie kolm politseiharu peavad moodustama terviku. Eriharudesse jaotamine on ainult otstarbekohase tööjaotuse küsi-

mus. Seepärast ei saa üht haru eelistada teisele. Iga politseiharu täidab vaid neid ülesandeid, mis politsei üldisest ülesannete kogust temale on määratud täita. Vajab ta seejuures teiste harude kaastööd, teiste abi, siis ei tule sellele vaadata kui võlguvõtmisele ja -andmisele. Sellest peavad lähtuma kõik politseijuhid kohtadel ja iga ametnik. Et aga mehhanism töötaks hõõrumisteta, selleks tuleb koostöö ja vastastikuse abistamise tingimused reguleerida eeskirjade ja juhtnõuõridega.

Puudutades kuritegevuse vastu võitlemise ala eraldi, hr. direktor ütles edasi, et kuna uue KKS järgi politsei poolt koostatavad kirjalikud juurdlused peavad olema nii vormilt kui sisult hoopis täielikumad kui varemalt, siis on kriminaalpolitsei töökoormis alates 1935. a. tunduvalt tõusnud ja vajab kergendamist. Seda on võimalik saavutada välispolitsei rakendamisega jälitamisest osavõtule senisest suuremas määras, mis omakorda on nüüd võimalik seetõttu, et politsei vabastamisega omavalitsuste maksude sissenõudmisest välispolitsei tööhulk on muutunud normaalsemaks. Kui välispolitsei aastavahetuseni oli otse liialt koormatud mittepoliitsete tööga, mille tagajärjel juurdluste toimetamine vägisi kippus jääma taga-

Hoolsa teenistuse eest on konst. Sulele mitmel korral avaldatud kiitust ja määratud autasu. 1933. a. annetas Eesti Punase Risti Peavalitsus talle elupääste-medali.

Konst. A. Sulg on abielus ja 4 poja isa.
A. P.

Politseil oma laske-eeskiri.

R. VAHARO.

(2)

Kuigi komisjon lõpetas oma töö enne läinud aasta jõule, saadi eeskirja parandustöödega ja lisade valmistamisega toime alles k. a. jaanuarikuus. Jaanuari keskel esitas komisjoni esimees eeskirja projekti Politseivalitsuse direktorile. Siseministri poolt leidis eeskiri kinnitust 18. jaanuaril 1937.

See on lühidalt eeskirja saamislugu.

Nüüd mõni sõna eeskirja sisust.

Eeskiri jaguneb seitsmeks osaks. Esimene osa käsitleb sõjapüssi ja jaguneb neljateistkümneks peatükiks. Kuigi sõjapüss pole politseiametniku alatine kaasaskantav relv ja harilikul ajal ametnikud ei seisa temaga postil, moodustab sõjapüss politsei peamise tulejõu ja iga ametnik peab oskama temu tulevõimsust kasutada maksimaalselt. Teiseks, väljaõpe sõ-

püssiga on aluseks väljaõppele kõigist teist tüüpi relvadest laskmiseks. Seepärast on sõjapüssi käsitusosassa koondatud niisugused peatükid eeskirjast, nagu lasketooria algmõisted, sihtimise algõppus, päästmise algõppus jne. Kuna politseis on tarvitusel kahte tüüpe sõjapüsse, inglise ja vene, siis on vastavad selgitused antud paralleelselt mõlema relva kohta. Esimene osa moodustab ühe kolmandiku eeskirjast ja võtab enda alla 137 lehekülge.

Teine osa käsitleb püstoleid ja revolvreid. Kõigepealt eeskiri määrab kindlaks nii ühe kui teise relva mõiste, sest tavaliselt pole seni vahet tehtud politseis püstoli ja revolvri vahel. Püstolite osas on paigutatud ka gaasipüstoli käsitusõppus.

Nii sõjapüssidest kui ka püstoleist laskmiseks pole eeskirjas ette nähtud kindlaid õppelaskeharjutusi, vaid õppelaskmised viiakse läbi Politseivalitsuse poolt antavate harjutustabelite kohaselt. Seega saavutatakse painduvus õppelaskmiste läbiviimises ja on kuulutatud kadu senisele korrale, kus igal aastal korraldati vaid üht ja neidsamu õppelaskeharjutusi.

*Osavõtjaid
Rakvere Politseiametnike
Kogu poolt korraldatud
murdmaajooksust.*

plaanile, siis nüüdsest peale tuleb süütegude jälitamine ka seal tõsta aukohale.

Edukas süütegude jälitamine nõuab oskusi. Konstaablite võimed sel alal jätavad praegu üldiselt veel mõndki soovida. Seepärast ühel ajal välispolitsei osavõtu suurendamisega jälitamistööst tuleb kõigjal asuda konstaablite jälitamisoskustliku taseme tõstmisele. Mõned kriminaalkomissarid on püüdnud seda saavutada loengute pidamisega konstaablitele kokkutulekul palgapäevadel, märkides üles juurdlustes ja jälitamistöös märgatud puudusi ning selgitades neid palgapäeval jaoskonda kogunenud konstaablitele. Nii on õige ja seda tuleb nüüdsest peale järjekindlalt teha igal pool. See töö annab pikapeale kindlasti häid tulemusi. Sellele lisaks on kavatsatud sügisel komandeerida umbes 20 konstaablilt 3—4 kuuks kriminaalkomissaride juurde praktikale, et võimaldada neile põhjalikumalt õppida tundma kriminaalpolitsei tööviise ja jälitamistehnilisi võtteid. Need

kursused korduksid sedamööda, kuidas krediitid lubavad.

Ka kriminaalpolitseil tuleb end arendada ja täiendada oma tehnilisi abinõusid ja kurjategijate silmaspidamise vahendeid. Nagu revideerimise aktidest nähtub, ei ole mõnel pool küllalt tähelepanu omistatud kartoteekide ja muude teadetekogude pidamisele. Vaatlustarvete kastid ja paunad võiksid olla täielikumad, tuleb muretseda juurde senisest paremaid valgustusabinõusid jne.

Kriminaalkomissaride poolt toodi ette, et Politseivalitsuse poolt ettekirjutatud ühine korrapidamise kohustus välispolitseiga olevat tekitanud raskusi, osutudes mitmel pool liialt koormavaks kriminaalametnikele. Selle peale seletas hr. direktor, et tähendatud korraldusega taheti saavutada seda, et linnades asuvais politseiasutis oleks igal ajal kättesaadaval kompetentne politseiametnik. Enne seda korraldust viibis mõnel pool ühes ja samas majas öösel korraga kolm kor-

Õppeharjutuste läbiviimisel on uuduseks asjaolu, et sõjapüssist laskmises võib prefekt usaldusarsti tunnistuse põhjal niisuguse laskuri õppeharjutuste täitmisest vabastada, kes oma füüsiliste puuduste tõttu pole suuteline täitma neid harjutusi. Seda soodustust pole aga ette nähtud püstoli õppelaske harjutuste täitmisel. Püstolit peab suutma ja oskama käsitseda iga ametnik. Ja kui ta seda ei suuda, siis ei kõlba ta politseiteenistusse.

Kolmas osa eeskirjast on pühendatud käsigranaatide käsitlemisele. See osa annab ülevaate Eestis ning meie politseis tarvitusel olevatest käsigranaatidest ja selgitab üksikasjaliselt granaatide käsitlemist ja nende tarvitamisviisi. Ei puudu ka juhised granaatide kasutamiseks hoonete ründamisel.

Neljanda osa eeskirjast moodustavad rida-tulirelvad, s. o. rk, kk ja pk. Need kõik on tarvitusel meie politseis ja eeskiri lahendab üksikasjaliselt iga relva käsitlemisõppuse, nende relvade tuleomadused, nõuded politseiametnikele rida-tulirelvade käsitlemisoskuses, relvade proovimise ja õppelaskeharjutuste läbiviimise. Siin on õppelaske harjutused eeskirjas kindlaks

määratud ja harjutuste tingimused on viidud kokkukõlla sõjaväe vastavasisuliste harjutustega.

Kui laskemoona norm õppelaskmiste teostamiseks sõjapüssidest ja püstoleist on jäänud samaseks, nagu see oli ette nähtud eeskirja projektis, s. o. 90 padrunit nii sõjapüssi kui ka püstoli laskuri kohta, siis on rida-tulirelvadest laskmises laskemoona normi vähendatud, 250 padrunit asemel 100 padrunit laskuri kohta. See vähendamine pole tehtud umbropsu, vaid vastavate katsete tulemuste põhjal teatavais politseiuksusis, kus peetud järjekindlalt õppisi laskealal.

Vües osa käsitseb laskmiste läbiviimist. Selles selgitatakse nõudeid laskeradade ehituse kohta, antakse vajalikud juhised laskeradade korraldamiseks ja sisseseadmiseks, selgitatakse julgeoleku määruisi, instruktori ja kirjutaja kohuseid tulejoonel, määratakse kindlaks tulejoone kord ja teenistus märklaua juures. Kaitseväge ja kaitseväe laskeradade kasutamisel juhitakse tähelepanu Sõjavägede Ülemjuhataja käsukirjale 21. juunist 1934 nr. 124, mis lisana eeskirja lõpus.

Suur osa eeskirjast, ligi sada lehekülge, on

rapidajat, teisel ei ühtki, seega ühel pool ilmne jõu raiskamine, teisel aga lubamatu puudus. Politseivalitsuse korraldus oli üldjooneline ja tema üksikasjaline rakendus kohtadel jäi kohaliste juhtide kokkuleppeasjaks. Kui praegu mõnel pool ühise korrapidamise korraldus ei ole otstarbekohane, siis tuleb see parandada sel teel, et asjaomased juhid kohtadel arutavad küsimuse omavahel uuesti läbi ja esitavad Politseivalitsusele oludekohase kava.

Selle järgi asuti mõningate jälitamistoimete ja juurdluste vormilist külge puudutavate küsimuste juurde, mispuhul koosolekust võttis osa Kohtukoja prokurör A. Assor ühes abiprokurör E. Vilbergiga. Muu seas käsitati selles osas järgmised küsimused:

1) Kas tuleks võtta juurdluste alal kirjaliku töö säästmiseks tarvitusele trükitud planke, nagu seda välismaal mõnel pool õige ohtralt praktiseeritakse?

Küsimuse kaalumisel leiti, et meil väljakujuenenud kirjalikus juurdlustes on vähe seesuguseid osi, mille täitmist trükitud plangid võiksid nimetamisväärselt hõlbustada. Samuti oleks tülikas plankide tagavara kaasaskandmine. Seepärast otsustati küsimus eitavalt, arvatud välja üksikute määruste ja arvete formularid, mida oleks soovitatav trükkida.

2) Kuidas talitada juhtumil, kui on vaja vas-

tasiada tunnistajaid, kes elavad kahes külas ja ei nõustu ilmuma politsei kutsel (politseil puudub tunnistajate sundväljakutsumise õigus)? Samuti on olnud raskusi, kui terve perekond on ühes ja samas asjas tunnistajaks ja oleks vaja iga perekonnaliiget eraldatult üle kuulata, kuid teised perekonnaliikmed ei nõustu lahkuma ülekuulamise ajaks ruumist ja ülekuulamisele kuuluv perekonnaliige ei nõustu ametnikuga kaasa tulema.

Prokurör soovitas selliseil juhtumeil kui ka üldse juhtumeil, kus vaja toimeid, mida KKS ei volita politseile sooritada sundkorras, anda takistuste tekkimisel juurdlus kiires korras kohtu-uurijale üle, muidugi siis, kui asi allub Ringkonnakohtule.

3) Puudutati vahistamise küsimust, mis kehtiva KKS järgi tekitab mõningaid raskusi. Avaldati lootust, et uus Põhiseadus annab võimaluse selle küsimuse otstarbekaks lahendamiseks.

4) Kriminaalkomissarid tõid ette, et mõned kohtunikud kutsuvad juurdlust toimetanud politseiametnikke liig ohtralt kohtusse tunnistajaiks, vaatamata sellele, et nüüd juurdlus kuulub kohtus avaldamisele.

Hr. prokurör arvas, et politseiametnike tunnistajaiks kutsumist ei saa siiski päriselt ära jätta, kuna kirjalikud juurdlused ei ole igakord küllalt täielikud. Kus juurdlus täielik ja asi selge, seal ei tuleks ametnikke välja kutsuda. Ses mõt-

pühendatud relvade hooldamisele. See ala oli seni kõige nõrgem. Relvade vaadati kui mingile ülevarusele asjale. Mõni ametnik oli lasknud oma relva vintraua õõne seevõrd roostesse minna, et rauaõõnest paistis valgus hädavaevalt läbi. Väga paljude vintraudade õõned olid nikeldunud ja seevõrd paksult, et rauaõõsi polnud võimalik kalibreeridagi. Ametkond ise, vastavate eeskirjade puudumisel, ei teadnud nikeldusest midagi. Relvi kasutati endiselt, rauaõõnde tekkisid paisuvused, millele vaadati kui „normaalkulumise“ nähte.

Kuna politseiametkond ei paigune kasarmu korras ega asu alaliselt oma juhtide järelevalve all, siis on tarvilik, et eeskiri annaks igale ametnikule kõige üksikasjalisemad juhised relvade hoolekande alal igas olukorras. Need küsimused lahendab uus eeskiri.

Seitsmes ning viimane osa eeskirjast käsitleb laskeala väljaõppe korraldust politseis.

Lisasid on laske-eeskirja lõpus neli: laskekaustiku, laske-päevaraamatu ja laskeperioodi aruande vormid ja Sõjavägede Ülemjuhataja käsukiri kaitseväe ja kaitseliidu laskeradade kasutamise kohta.

Omapärane on laske-päevaraamatu vorm. See raamat moodustab endast pika kaustiku, mille vasakpoolsel leheküljel on märged laske-

moona sissetatoloku ja parompoolsol laskoküljel väljamineku kohta. Ametnikele müüdüd laskemoon märgitakse üldarvudes väljamineku poolele ja tõendavaks dokumendiks jääb ametnike allkirjade leht, et nad sel arvul on laskemoona ostnud. Laske-päevaraamat uuel kujul võimaldab igal ajal alaloleva laskemoona arvu kohta täpset ülevaadet. Ta hõlbustab ka laskemoona arvestajale arvepidamist, kuna uue eeskirja maksmapanekuga muudetakse korraldused laskemoona arvestamiseks registrilehtedes.

Kokkuvõttes uus laske-eeskiri on esimeseks kindlaks aluseks politseile oma laskeala korraldamisel. Ta määrab ära suuna, mille poole peame püüdma, et tõsta kõrgemale politsei lasketaset. Ta selgitab igale ametnikule tema ülesanded relvade hooldamise ja teistel aladel, mida nad peavad nõudma alluvailt ametnikelt.

Kuna eeskiri antakse välja tasuta kasutamiseks igale ametnikule ja kuus kuud enne tema kehtimapanemist, siis ei või eeskirja maksmahakkamisest peale ükski ametnik vabanduda eeskirja mittetundmisega.

Loodame, et laske-eeskiri saab igale ametnikule meelsasti käsitletavaks käsiraamatuks.

tes kriminaalkomissarid võiksid läbi rääkida asjaomaste jaoskonnakohtunikega.

5) **Kas on vaja juurdluste kohtu-uuri jaoks või jaoskonnakohtunikele edasiandmise saatekirjades, resp. pealdistes nõuda teo kordasaatja vastutuselevõtmist, näidata süüdistuse paragrahv, tuua ette süüdistavad asjaolud ja paluda (jaoskonnakohtunikult) teatavate tunnistajate ettekutsumist või saata juurdlused lihtsalt „korraldusse“ KKS vastava paragrahvi korras?**

Hr. prokurör soovitas esimest moodust, millele peale muu on see paremus, et ta sunnib juurdluste edasiandjat põhjalikult süvenema juurdlustesse ning avastama puudusi.

6) **Kas võtta karistusteated juurdluste juurde protokollide või teate näol?**

Hr. prokurör arvas, et on küllaldane teha seda teate näol, mis on lihtsam.

Päevakorra raskeimaks punktiks kujunes abinõude otsimine rändavate elukutseliste või harjumuslike varaste ja kelmide tegevuse tõkestamiseks.

Vaatlused näitavad, et meie elukutseline kuritegeline element muutub aasta-aastalt liikuvamaks ses mõttes, et üha rohkem sooritatakse kuritegusid kaugemalt tulnud kurjategijate poolt. See on nähe, mida ühelt poolt soodustab liiklemisvahendite kasvav edu ning teiselt poolt asjaolu, et ollakse sunnitud vange karistusaja kestel üle viima ühest vanglast teise, mistõttu pikemaks ajaks vanglasse mõistetud viibib tihti mitmes vanglas, kus loob endale kasulikke tutvusi mitmest maakonnast pärit olevate kaasvangidega. Ja nii seisab politsei ikka sagedamini seesuguste kuritegude ees, mida ei saa siduda kohal tuntud kurjategijatega, ning tuleb seepärast arvata, et on tegemist rändava tegelasega. Nagu õnnestunud jälitamised näitavad, on viimane oletus osutunud õigeks.

Kuna elukutseliste kurjategijate poolt toimitud süütegude jälitamisel vilunud ametnik tihti tunneb süüteo kordasaatmise viisist ära tuttava kurjategija kätetöö, siis võõrsilt tulnud kurjategija kätetööd vaadeldes ta kurjategijate tundmine ütleb üles. Küll peab arvama, et kuski leidub kriminaalametnik, kes käesolevat kuritegu nähes aimaks selles kellegi temale tuntud kurjategija tööd. Viimane asjaolu ühelt poolt ongi määrava tähtsusega abinõude valikul rändavate elukutseliste poolt toimitud süütegude avastamiseks.

Teisest küljest näitavad kogemused, et aktiivsete kurjategijate alaline silmaspidamine, arvelpidamine soodustab tunduvalt nende tegevuse paljastamist ja osalt isegi tegevuse ärahoidmist. Kriminaalkomissari tegevuspiirkonnas alaliselt elutsevate ja oma elukoha ümbruses teotsevate aktivistide silmaspidamiseks on kohalike aktivistide kartoteek tublisti kaasa aidanud. Rändavate ehk interlokaalsete süstemaatilise silmaspidamise suhtes oli meil asi viimasel ajal unarusse jäänud, kuigi

Konstaabel

K. Tammepõld

10 aastat
politseiteenistuses.

Aprilikuu viimaseil päeval pühitses Petserimaal Irboska jaosk. konstaabel Kristjan Tammepõld oma 10 a. politseiteenistuse juubelit.

Konst. K. Tammepõld sündis 27. mail 1896. a. Kambja vallas põllupidaja pojana. Alghariduse sai ta Kambja algkoolis.

1915. a. sügisel kisti juubilar maailmasõja keerisesse, kust pääses tervena 1917. a. sügisel. Tegi kaasa vabadussõja algusest lõpuni, saades vasakust põlvest haavata.

1924. a. lõpetas Tartu Kommertsgümnaasiumi ja astus samal aastal Tartu Ülikooli õppima majandusteadust. 1927. a. 25. aprillil astus K. Tammepõld Politseikooli kõrgemasse klassi, mille lõpetamise järele määrati Võru-Petseri abiprefektuuri Kulje 2. r. konstaabliks. 18. apr. 1928. a. määrati Halahalnja rajooni konstaabliks, kus teenib praegugi.

juba aastat 14—15 tagasi oli ka sel alal midagi ette nähtud nn. efukutsefiste kurjategijate teateldete näol. Sellega pole muidugi veel õeldud, nagu oleksid rändavad elukutselised kogu aja viibinud väljaspool politsei silmapiiri; neid ja nende liikumist peeti ikkagi teataval määral silmas, kuid see ei sündinud kõikjal ühesuguses ulatuses.

Neid küsimusi arutades kriminaalkomissarid jäidki peatuma eespool mainitud kahe momendi juures. Otsustati tunnustada vajalikeks hakata avaldama büllätääne 1) väljastpoolt tulnud elukutseliste kurjategijate poolt toimitud kuritegude ja 2) rändavate elukutseliste kurjategijate kohta.

Esimeses punktis tähendatud informatsioon on juba üle 10 aasta tagasi kriminaalpolitsei jälitamisinõuna ette nähtud, kuid ei ole suudetud seda viia vajalisele kõrgusele. Peab tunnustama, et see polegi nii väga kerge, kuna tähendatud abinõu mõte seisneb selles, et saadetakse kõigile kriminaalkomissaridele arvatavasti rändava kurjategija poolt toimitud kuriteo kirjeldus, mis loetakse ametnikele ette, kusjuures 1) vastaval korral keegi ametnikest märkab kuulnud kirjelduses sarnasust temale tuntud kurjategija töötamisviisiga ja 2) edaspidi rändava elukutselise avastamise puhul tema järjekordses kuriteos teatakse võtta selgitamisele ka tema poolt mujal sooritatud kuritegusid. Selge on, et niisugune kirjeldus peab olema väga täiuslik; süütegu ise kõigepealt

Konstaabel August Roots 45 -aastane.

Konstaabel August Roots sündis 13. mail 1892. a. Viljandimaal. Õppis Vana-Võidu valla- ja Vana-Tänassilma kihelkonnakoolis ning hiljem täiendas end hariduse alal. Vabadussõjas võttis osa lahinguist Põtalovo ja Jamburgi sihis 8-da jalaväe polguga.

Politseiteenistusse astus A. Roots 1. veebr.

1921. a. teenides Luunjas, Varnjas, Kasepää.

Luunja rajooni konstaablina teenib A. Roots 1. jaanuarist 1926. a. Kui vastutuleliku ja kohusetruu ametnikuna on juubilar leidnud lugupidamist nii rahva kui kaasteenijate poolt.

peab olema hästi nähtud ja õieti mõistetud ning seejärgi kirjeldus koostatud küllalt põhjalikult ja reljeefselt.

Siiaajani kriminaalkomissarid ise pidid informeerima üksteist kõnesolevaist kuritegudest, kuid nüüd arvati, et oleks otstarbekohasem, kui see sünniks Politseivalitsuse kaudu, kuna kriminaalkomissaride kantseleides ei leidu selleks küllaldast tööjõudu ega paljundusvahendeid.

Samuti otsustati bületääne rändavate elukutseliste kohta avaldada Politseivalitsuse kaudu, arvatud välja kiirteated nende liiklemisest vabades. Nende teadete andmiseks kiideti heaks järgmine kord:

1. Iga isiku kohta, kes andunud elukutseliselt või harjumuslikult süütegevusele ning kelle süüline tegevus seejuures ulatus vähemalt üle kahe maakonna piiride, arvatud välja maakonna piiri ääres alaliselt elutsevad isikud, peetakse kõigis kriminaaljaoskondades isiklikku kausta, kuhu koondatakse teated isiku nimest, isa-, perekonna- ja hüüdnimest; sünniajast ja -kohast; kohast, kus üles kasvanud, kus koolis käinud, kus ja kellena kaitseväes teeninud; perekonnaseisust, omakseist, sugulasist, tuttavaist ja nende elukohast; kus, millal ja missuguseid ameteid pidanud ja mis tööd teinud; kus ja millal seni elanud; iseloomust, kalduvusist, harjumusist, esinemisest; kus, millal ja kuidas seni vargusi, resp. kelmusi korda saatnud ning kuidas realiseerinud saaki; täielik isiku kirjeldus ja päevapilt.

Eespool loendatud teateid täiendatakse edaspidi järjekindlalt teadetega isiku vanglasse sattumisest, sealt vabanemisest, liiklemisest ühest maakonnast teise, raskeist haigestumisist ja lõpuks surmast.

2. Esimeses punktis tähendatud teated, arvatud välja kiirteated liiklemisest, saadetakse Politseivalitsuse poolt igale kriminaaljaoskonnale.

3. Teated rändava elukutselise kurjategija liiklemiste kohta ühest maakonnast teise, saadetakse kõigile teistele kriminaaljaoskondadele selle kriminaalkomissari poolt, kelle jaoskonnas saadi teada asetleidnud liiklemisest. Seesugune teade saadetakse üldiselt esimese postiga. Kui aga liiklemine avastatakse selle kriminaaljaoskonna poolt, kelle piirkonnas seni peatus elukutseline, siis teatakse sellele kriminaaljaoskonnale, kelle piirkonnas elukutseline siirdus, telefonogrammiga, teistele — kirjaga.

4. Kaustad hoitakse alal tähestikulises järjekorras eraldi vabaduses viibijate ja vanglasse paigutatute kohta.

5. Kausta olemasolu märgitakse peakartoteegi kaardile sõnaga „Kaust“.

6. Rändavate elukutseliste kurjategijate kaustad peavad olema kõigile jaoskonna ametnikele alati kättesaadavad.

7. Esimeses punktis esimeses osas loendatud andmed koostab iga kriminaaljaoskond kõigi: a) oma piirkonnast pärit olevate ja seal peamiselt elutsevatel ning andmete koostamise ajal vabades viibivate isikute ning b) kõigi isikute kohta, kes vabanevad jaoskonna piires asuvaist vanglaist, kui need isikud kuuluvad registreerimisele käesolevas korras.

8. Kogutud ja koostatud andmed ühes 11 päevapildi ja isikukirjeldusega kriminaaljaoskond saadab Politseivalitsusele, kes vähemalt 2 korda kuus saadab need paljundatult kriminaaljaoskondadele.

9. Teate registreeritud rändava elukutselise kurjategija vanglasse sattumisest saadab Politseivalitsusele see kriminaaljaoskond, kelle piirkonnas isik paigutati vanglasse; teate vanglast vabanemisest — see kriminaaljaoskond, kelle piirkonnas sündis tegelik vabanemine. Ümberpaigutused ühest vanglast teise karistuse kandmise ajal ei tule arvesse.

Teade vanglasse paigutamisest peab sisaldama ka teo lähema kirjelduse, mille pärast isik vanglasse paigutati.

10. Teated vanglasse paigutamisest ja sealt vabanemisest Politseivalitsus saadab paljundatult kõigile kriminaaljaoskondadele vähemalt kord nädalas.

Peale selle arutati koosolekul veel läbi terve rida asjaajamise ühtlustamisse puutuvaid pisküsimusi.

Lahkudes kriminaalkomissarid avaldasid üksmeelset soovi, et edaspidi korraldataks sagedamini selliseid koosolekuid.

TÄNASE LEHE KAA NEPILDIL:

Tallinna Politseiametnike Kogult korraldatud murdmaajooksu võitja E. Prööm.

Maailmameistri-laskevõistlused Helsingis 1937. a.

Kolonel J. Siir.

Maailmameistri-laskevõistlused 1937. aastal (lühendatult nimetatuna „MM—LV—37“) peetakse 30. juulist kuni 09. augustini Soomes, Helsingi lähedusse seks ehitatud uutel Malmi laskeradadel.

Võistluste korraldajaks on Soome Laskurliit (Suomen Ampujainliitto, — SAL), Rahvusvahelise Laskur-Uniooni kongressilt Roomas 1935. a. MM-laskevõistluste ajal tehtud otsuse kohaselt; üldjärjekordselt on need 31-sed MM—lv.

Tavaliselt korraldati MM-lv. peagu igal aastal, kuid ülaltähendatud kongressi otsuse järgi peetakse neid nüüd iga kahe aasta tagant. Tulevikukavatsuste kohaselt oleks käesoleva aasta võistlustele järgnevad MM-lv. 1939. aastal Šveitsis.

Rahvusvaheline Laskur-Unioon (Union International de Tir, — UIT) on maailma suurimaid organisatsioone, ühendades 32 maa (riigi) organiseeritud laskureid vastavate laskur-liitude kaudu. Uniooni kuuluvad: Argentiina, Austria, Belgia, Brasiilia, Egiptuse, Eesti, Hispaania, Hollandi, Inglise, Itaalia, Jugoslaavia, Kreeka, Leedu, Läti, Mehhiko, Monako, Norra, P.-A. Ühendriigid, Peruu, Portugali, Poola, Prantsuse, Rootsi, Rumeenia, Saksa, Soome, Šveitsi, Taani, Tšehhoslovakkia, Tšiili, Türgi ja Ungari.

See on suur ja võimas koondis ning ühtlasi väga sõbralik, laiaulatuslike sidemetega laskurpere.

MM-laskevõistluste korraldamine on küll igale maale auasi, kuid ta on ühtlasi paratamatus seoses äärmiselt laiaulatusliku ja kuluka ning suurt asjatundlikkust ja organiseerimise erioskust nõudva korrustustööga.

Kõik see lasub nüüd järjekordselt Soomel, tema enda vaba soovi järgi. Soomlased ongi neile omase raudse tahte ja asjalikkusega asunud korrustustööle juba üle aasta tagasi. Eeskätt tuleks siin nimetada, et:

a) MM—LV—37 korrustustoimkonda kuuluvad:

- esimees: kindral-leitnant H. V. Östermann, Soome Sõjaväe Juhataja (Sotaväen Pääliko), Rahvusvahelise Laskur-Uniooni abiesimees ja Soome Laskurliidu esimees;
- abiesimehed: kindral-major H. Åkermann Helsingi Laskuringkonna esimees ja major M. Liesi Soome Laskurliidu juhatuskonna (johtokunta) esimees;
- liikmed: kindral-major U. Sarlin, ülem-insener A. Manner, arhitekt E. Fabritius, koloneliid V. Kauppila ja P. O. Ekholm, dr. J. Lindroth ja magistrid H. Viherjuuri ja H. Vasastjerna;
- sekretär: leitnant S. O. Lindgren.

b) Soome Parlament (Etuskunta) on assigneerinud uue laskeväljaku ehitamiseks Smk. 5274000 (s. o. Ekr. 430000); peale selle on eritoetusena saadud valitsusest Smk. 750000 (Ekr. 60000), suuri toetussummasid ja auhindu kõrgetelt ametiisikutelt, valitsuse- ja eraasutistelt jne. Erilist tähelepanu väärib siin veel see, et suurel arvul kokkutulnud auhindade annetamisest on osa võtnud peagu kõik Soomelinnad ja kogukonnad.

c) Ehitatakse uus suurejooneline, n. n. Malmi laskeväljak (umbes 12 km Helsingi südalinnast) 7 eri-laskeajaga (kokku 282 laskekohta) ja vajalike kõrvalhoonetega. Ehitustööd korraldab Sõjaministeerium, tagades õigeaegse valmimise.

d) Võistluste kava on eriliselt huvitav ja laiaulatuslik; peale tavalise Uniooni matšide on seal ette nähtud veel palju mitmekesiseid, n. n. lisa- (kõrval) võistlusi kõikidel aladel. Meie laskureid peaks eriti huvitama lahingulised näps- ja kiirlaskmise võistlused sõjapüssidest ja -püstolitest, kus osavõtjate arv pole piiratud.

Nagu ülaltoodud tõsiasiadest selgub, abistab MM—LV—37 korraldamistkogu Soomerahvasoma Parlamendi (Etuskunta) ja Valitsus-

sega eesotsas; see on neile nähtavasti südameasjaks.

Soome Laskurliit (SAL) ühendades ja esindades kogu Soome organiseeritud laskurperet, on seal ülemaaliselt kõikidele seltskonnakihtidele tuginev, võimas ja väga aktiivne organisatsioon. Ta on ka ühtlasi maailma kuulsamaid ja lasketasemelt võimsamaid laskur-organisatsioone.

Soome Laskurliidu võimsus ja võistlusvõime selgub juba järgmistest tõsiasiadest:

- esimeheks ja väsimatuks korraldajaks ning toetajaks on juba hulk kuulsusrikkaid SAL võitude aastaid **kindralleitnant H. V. Östermann**, Soome Sõjaväe Juhataja.
- klassilaskurite arv 1937. a. algul ulatus üle 90 000 (meil ca 6000);
- laskurite üld-lasketase on esmajärguliselt kõrge, nende seas on palju suurmeisterid, hulk kuulsaid maailmaeisterid (isegi mitmekordseid) ja maailmarekordite omanikke;
- SAL võistlusmeeskonnad on juba palju aastaid järgimööda terve maailma tähelepanu äratavalt võidukalt esinenud Rahvusvahelise Laskur — (R. L.) Uniooni laskevõistlustel, osutunud võitmatuteks Põhjamaade (Rootsi, Norra, Taani, Soome) võistlustel, võitnud suurima osa Eesti-Soome maavõistlustest jne. Suured on nende võistluskogemused ja töö- ning võidutahe; nad on terve Soome rahva lemmikud, kellele ükski vaev ega kulu pole rasked, et saavutada võitu maailma vastas-parimate üle kõikidel laskealadel.

Ülalkirjeldatud tõsiasiad on ka kindlaks tagatiseks, et käesoleval aastal MM-laskevõistlused töötavad kujuneda suurejoonelisemateks ja huvitavamateks kõikidest senistest. Neid peetakse seekord Eestile nii lähedal sõbraliku vennasrahva maal, mille tõttu nendest osavõtt on meile soodsam ja kättesaadavam kui kunagi ja kuski mujal; nendest osavõtt on seega meie laskurite võimalikult suurele arvule otse tungivalt kohustav; ta on riigikaitse huvides ka väga vajalik.

Eesti Laskurliitu on koondunud kõik meie parimad laskurid, Meie Laskurliidu liikmete arv (ca 3000) on aga Soome laskurperega (ca 300 000) võrreldes lihtsalt tiballuke ja suurvõistluste kogemustelt hoopis algajad võrreldes Soome, Šveitsi, Rootsi, Inglise jne. maade laskesportlastega. Ka pole laskesport meil ligikaudugi nii populaarne, laialtharrastatav ja seltskonnalt toetatav, nagu ta on seda Soomes, Rootsis ja

mujal, mille tõttu heade relvade, laskemoona, toetussummade, abitööjõu jne. hankimine on meil seotud tunduvate raskustega.

Suurlaskurite väljaõpe on väga raske, pikkade aastate kestel suurt kulu ja vaeva (vastavad juhid, hästikonstrueeritud, valitud ning igale laskurile sobitlud täpsusrelvad ja — laskemoon, soodsad laske rajad, abitööjõud jne.) nõudev töö, eriti kui arvestada, et suurem osa sellest tööst tuleb meil teha väljaspool n. n. normaaltööaega.

Et siin saavutada kõrgeid tulemusi, peab tundma raugematut huvi ja armastust laskeala vastu, pühendades sellele suurema osa oma vaba-ajast.

Lühikese aja jooksul meie laskuritelt saavutatud kõrgele lasketasemele ja suur-saavutistele vaatamata, neid meil nagu ei pandaaks täheleegi, sest laskeradadel on publikule väga vähe „näidata“, pealegi paukude kõla häirib seal õrnatundelisi kuulmisorganeid ja meenutab sõda. — Sellega on vist ka seletatav, miks meie ajakirjanduses nii vähe teateid ilmub laskealalt, missugune asjalu laskurites muidugi tekitab meelehärma.

Laskespordi arengut ja levikut meil pidurdavate raskuste ja takistuste loetelu võiksime jätkata vist küll lõpmatuseni, kuid jätkub sellest.

Näib, nagu oleks ülalkirjeldatud olukord Eesti Laskuritele äärmiselt ebasoodus ja nagu ei maksaks meil katsudagi jõuda tasemele, mis võimaldaks maailma vägevatele vastu hakata.

Kuid nii täbar pole see asi kaugeltki mitte!

Kõik näilised raskused, takistused ja ajutine meelekibedus pole meid kunagi kohutanud, ega kohuta ka selles asjas.

Meil on kodumaal valmistatud täpsusrelvi, mis võrdsed maailma parimatega, meie kasutame maailma parimat laskemoona (Soome VPT jt.); otstarbekalt korraldatud laskeradade võrk on meil tihe ja harjutamine nendel radadel on meil vabamalt kättesaadav, kui vaevalt kuski mujal.

Meil on heatahtlikult lahkeid alalisi toetajaid, **härira Riigivanem K. Päts'i ja Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoneriga** eesotsas. Meid on oluliselt toetanud ja toetab **Vabariigi Valitsus, Sõjaminiisteerium, Sõjavägi, Kaitseliit** jt., mida rohkem saavutame, seda suuremaks kasvabki kogu seltskonna osavõtt ning toetus ja eeskätt just **moraalne toetus**, mille tähtsus pole mitte väike.

Tõsi, et oleme laskuritena noored, kuid meie oleme noorelt palju tööd teinud ja õpinud. Seda tõestavad eeskätt meie kõrged lasketulemused Roomas 1935. a., samuti ka saavutised Eesti-Soome laskemaavõistlustel, Inglise Väikekaliiber-klubide Liidult korraldatud rahvuvahelistel võistlustel jne.

Meil on terasnärve, kõikumatut rahu, püsivust, kannatust ja füüsilist tublidust, seoses jõu ning sitkusega.

Mis meil siis puudub? Aga mitte midagi! Ainult teeme kõik, mis meie suudame, ja meie suudame palju. Kaunis palju on ka juba tehtud. Tõsieestlastena ei hooli meie laskurid reklaamist ja ei keksle ega kelgi oma tulemustega. Nad on teinud paljude aastate kestel ja teevad edasi oma tööd rahulikult ja vaikselt, raudse tahte, järjekindla püsivuse, täpsuse, hoole ning enesalgavusega.

N. n. „ületreening“ on meie suur-laskuritele lapsejutuline sõnakõlks, mis õieti tähendab pooltel teel peatunud „alatreeningut“, s. o. punkti, millest peale alles tuleb lisada heatujulist püsivat hoo- gu, et välja jõuda vajaliku „ülitreeningu“ tulemusteni.

Kes seda ei suuda või ei viitsi, ärgu helitagu lapsikut lootust edukalt võistelda maailma vägevamatest parematega, rääkimata esikohtadele pääsemisest ja rekordite püstitamisest.

Ülalkirjeldatud meie laskurite omadused ja töötamisviis olid ka meie sõjaväelaste peaomadused Vabadussõjas. See oligi ja on tegelik Vabadussõja-vaim, mille edasikandmise ja levitamise vajadust meie lgp. Ülemjuhataja kindralleitnant J. Laidoner tungivalt ja rohkekordselt on alla kriipsutanud ja nõudnud.

Eesti laskurid, sammume selle nõude täitmisel võimsa löökkoondisena edasi!

Kõiki ülaltoodud kaalutlusi arvestades, Eesti Laskurliit, eesotsas oma lgp. esimehe kindralmajor O. Sternbeckiga, on otsustanud MM—LV—37 osa võtta võimalikult suurema arvu laskuritega peagu kõikidel võistlusaladel (v. a. hirve- ja tuvilaskmine, millest osavõtu võimalust meil seekord pole).

Seega seisab meie laskuritel ees suureulatuseline ja intensiivne ettevalmistustöö, et pääseda võistlusmeeskondadesse ja eelolevatel MM-võistlustel saavutada tulemusi, mis ei teeks häbi Eesti rahvale. Seega lepime meie võrdlemisi vähe- sega, hoidudes enneaegselt tühjast „praalimisest“.

MM—LV—37 esialgsed kavad,

Murdmaajooksjad Petseris.

Murdmaajooksu võistlused Petseri-Võru prefektuuris.

6. mail s. a. korraldas Petseri Politseiametnike Kogu üksustevahelise murdmaajooksu võistluse, millest võttis osa 7 üksust 21 jooksjaga. Võistlus toimus Politseiametnike Keskkogu poolt annetatud rändauhinna. Peale selle oli välja pandud kolmele paremale Petseri ja Võru Politseiametnike Kogu poolt ühiselt väärtuslikke individuaal- auhindu.

Rändauhinna — suure hõbekarika — võitis esmakordselt prefektuuri meeskond koosseisus: konst. P. Raiküla, kordn. V. Lepisk ja kordn. A. Vare üldajaga 53,07, teiseks tuli Võru politseijaoskond ajaga 1.02,02 ja kolmandaks Põlva politseijaoskond ajaga 1.02,36.

Individaaltagajärjed kujunesid järgmisiks: 1) konst. P. Raiküla — 17.15, 2) kordn. V. Lepisk — 17.41, 3) kordn. A. Vare — 18.11, kõik ratsareservist, 4) konst. M. Ossul — 18.33, Võru pol. jsk. 5) konst. V. Pärnsoo — 19.03, Irboska pol. jsk. ja 6) konst. A. Tulnola — 19.43 Põlva pol. jsk.

Kindral Laidoneri sünnikoht tähistatakse.

Teatavasti sündis kindral J. Laidoner Viljandi- maal, Viljandi vallas, Raba talus, mis liideti hiljem Pingu taluga. Praegu on Raba talust säilinud vaid ahervarred. Juba mõnda aega olid eel- tööd käimas Vabadusristi Vendade Ühingu Viljan- di Osakonnal kindrali sünnikoha tähistamiseks. Nüüd on jõutud niikaugele, et 23. mail võidakse püüdnult toimetada sünnikoha tähistamist. Tä- histamismärk on 3,5 meetrit kõrge, hallist kodu- maa graniidist ja selle kavandi valmistas arhitekt Karro.

paksud raamatud, mitmes võorkeeles, on meile juba kätte jõudnud. Neid aga ei jätku laiematele asjast huvitatud hulkadele. Toon allpool võistluste kava kokkuvõtte se- davõrd üksikasjaliselt, et meie laskurid ter- vest võistlusest saaksid kujuka ülevaate ja et neil võimalik oleks täie hooga vastavate eel- harjutuste juurde asuda, eeskätt sõja- ja väi- kekaliiber-püssidest ja püstolitest laskmises.

Selleks raugemata tahet ja — **Jõudu tööle!**

Tallinna Politseiametnike Kogult korraldatud raskejõustiku võistlustest osavõtjaid ja kohtunikke.

Tallinna politseiametnikud raskejõustikku harrastamas.

4. mail s. a. korraldas Tallinna Politseiametnike Kogu Spordisektsioon S.S.S. Kalevi ruumes oma liikmeile võistlused kreeka-rooma maadluses ja raskustõstmises. Võistlusist võttis osa, nii ühel kui teisel alal, rohke arv politseisportlasi. Maadluses toimusid võistlused neljas ja tõstmises kolmes raskemas kaalus. Võistlusile eelnesid ühekuised kursused raskejõustikus.

TULEMUSED KREEKA-ROOMA MAADLUSES.

Raskekaal (üle 87 kg.): 1) konstaabel A. Teearu — 4. jaoskond; 2) kasvandik H. Parra — Politseikool; 3) kordnik K. Sillamägi — 3. jaoskond.

Poolraskekaal (79—87 kg.): 1) kordnik J. Rõõmus — Ratsareserv; 2) kordnik E. Põldermet — Kopli jaoskond; 3) kordnik P. Kõlu — 3. jaoskond.

Keskkaal (73—79 kg.): 1) kordnik E. Elfer — Arestimaja; 2) konstaabel A. Pupart — 3. jaoskond; 3) kordnik A. Redel — 3. jaoskond.

Kergekaal (66—72 kg.): 1) allkonstaabel H. Horner — Nõmme jaosk.; 2) kordnik H. Pärn — 5. jaoskond; 3) kordnik E. Kala — 3. jaoskond.

TULEMUSED TÕSTMISES.

Raskekaal (üle 82,5 kg.): 1) kordnik K. Annamaa — 4. jaoskond $70+80+105=255$ kg.; 2) v.-kordnik J. Nurmik — 4. jaoskond $65+75+105=245$ kg.; 3) konstaabel A. Teearu — 4. jaoskond $70+70+100=240$ kg.

Poolraskekaal (75—82,5 kg.): 1) kordnik P. Kõlu — 4. jaoskond $68,75+70+90=228,75$ kg.; 2) konstaabel A. Pupart — 3. jaoskond $65+70+80=215$ kg.; 3) kordnik J. Rõõmus — Ratsareserv $65+60+80=205$ kg.

Keskkaal (67,5—75 kg.): 1) allkonstaabel A. Ausmaa — Ratsareserv $65+70+95=230$ kg.; 2) kordnik H. Pärn — 5. jaoskond $60+70+95=225$ kg.; 3) kordnik E. Kala — 3. jaoskond $55+50+70=175$ kg.

Murdmaajooksu võistlused Tallinna politseis.

2. mail s. a. korraldas Tallinna Politseiametnike Kogu Spordisektsioon Nõmmel Mustamäe ümbruses Tallinnas ja Harjumaal teenivaile politseiametnikele võistluse 5 km murdmaajooksus. Lähe ja lõpp oli pioneerpataljoni spordiväljakul Nõmmel. Võistlus toimus nii üksikalaliselt kui ka pol.-üksuste vaheliselt.

Üksikalalises võistluses olid osavõtjad jaotatud võimete kohaselt 3 klassi. Kolmes klassis võistles 43 meest. Politseiüksuste vahelisest võistlusest võttis osa viis politseiüksust. Üksuste vaheline võistlus toimus Politseiametnike Keskkogu rändauhinna eest. Üksikalalisele võistlusele oli Tallinna Politseiametnike Kogu pannud välja auhinda järgmiselt: A klassile — 6 auh., B kl. — 10 auh. ja algajaté kl. — 14 auhinda, kogusummas kr. 105.— väärtuses.

TEHNILISED TULEMUSED.

A klassis:

1) konstaabel E. Prööm — pol 2. jsk. aeg 17 min. 04 sek.; 2) kordnik V. Särak — prefektuur — 18.09; 3) konstaabel J. Tarto — Nõmme jsk. — 18.24; 4) kordnik Männik — 6. pol.-jsk. — 18.58; 5) kordnik Eliste — 2. pol.-jsk. — 19.04; 6) kordnik Suuk — 3. pol.-jsk. — 19.13.

B klassis:

1) kordnik Kübar — 2. pol.-jsk. — aeg 19 min. 23 sek.; 2) kordnik Põldmaa — Ratsares. — 19.50; 3) kasvandik Rump — Pol.-kool — 20.05; 4) kordnik Puusaag — Ratsares. — 20.39; 5) kordnik Rebas — Ratsareserv — 20.55; 6) Meos — 3. pol.-jsk. — 20.55.

Algajate klassis:

1) Pol.-ametn. kand. Trautmann — Nõmme pol.-jsk. aeg 18 min. 47 sek.; 2) kasvandik Aruvald — Pol.-kool — 10.09; 3) kordnik Harrak — 3. pol.-jsk. — 19.22; 4) kordnik Raudsepp — 3. pol.-jsk. — 19.44; 5) Pol. am. kand. Uibopuu — 3 pol.-jsk. — 19.56; 6) kasvandik Gross — Pol.-kool — 20.13.

Politseiüksuste vahelises võistluses:

1. 2. pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konstaabel Prööm, kordnikud Kübar, Eliste ja Talve — üldaeg 1.15,46.

2. 3. pol.-jsk. meeskond, koosseisus: kordnikud Suuk, Harrak, Raudsepp ja pol.-am. kand. Uibopuu — üldaeg 1.18,15.

3. Politseikooli meeskond, koosseisus: kasvandikud: Aruvald, Rump, Gross ja Sunts — üldaeg 1.20,49.

4. Ratsareservi meeskond — üldaeg 1.23,50.

5. 5. pol.-jsk. meeskond — üldaeg 1.32,43.

Võistlust jälgis rohkesti rahvast. Kohal oli kogu Tallinna politsei juhtkond, eesotsas prefekt Reimo'ga.

Tartu-Valga Prefektuuri üksustevahelised murdmaajooksu võistlused.

9. mail s. a. korraldati Tartu-Valga Prefektuuri üksustevahelised murdmaajooksu võistlused 5 km distantstil, millest võttis osa 22 võistlejat, kelledest katkestas jooksu üks. Jooksu lähe ja lõpp oli Tähtvere pargis. Vaatamata jahedale ilmale saavutati märkimisväärseid tulemusi, mis tuleb panna hoolsa ja järjekindla treeningu arvele. Jääks ainult soovida, et edaspidi sääraseist võistlusist võtaksid osa kõik üksused.

Finiši jõuab esimesena tugeva spurdiga ja kaunis värskena Tartumaa 1. jaosk. konstaabel Paul Raig väga hea ajaga — 15 min. 46 sek., 2) kordn. Alfred Rannik (3. jsk.) — aeg 16,24, 3) konst. Albert Suik (1. jsk.) — aeg 16,29, 4) kordn. Karl Aabel (1. jsk.) — 16,38, 5) pol.-am. kand. Aug. Kusma (2. jsk.) — 17,11 ja 6) konst. Sinikas (Tartumaa 1. jsk.).

Üksusist osutus parimaks ja võitis rändkarika Tartu 1. pol.-jšk. ajaga 50 m. 44 s., 2) Tartumaa 1. jsk. — 52,35, 3) Tartu 2. pol.-jšk. — 53,11 ja 4) Tartu 3. pol.-jšk. **K.**

Viru-Järva prefektuuri piirkonnas asuvate politseiüksuste vaheline 5 km murdmaajooksu võistlus Rakveres.

4. mail s. a. toimus Rakveres Rakvere Politseiametnike Kogu Spordisektsiooni korraldusel Viru-Järva Prefektuuri adm.-piirkonnas asuvate politseiüksuste vaheline 5 km. murdmaajooksu võistlus Politseiametnike Keskkogult väljapandud rändauhinnale. Võistlusest võtsid osa kõik prefektuuri välispolitsei üksused oma tublimate jooksjatega, mistõttu võistlus oli pinev ja paljud võistlejad näitasid väga häid tagajärgi. Võistlusrada oma keskosas oli kaunis raske murdmaastik, kus paari kilomeetri ulatuses tuli ületada künkaid ja orge. Lähe ja lõpp asusid Rakvere staadionil.

Parimaks üksuseks võistlusil osutus Rakvere politseijaoskond, kelle kolm väledamat esindajat jätsid 7 sekundi võrra seljataha Paide politseijaoskonna parimad jooksjad. Seega võitis Rakvere politseijaoskond Politseiametnike Keskkogult väljapandud rändauhinna — karika, mida jaoskonna jooksumeestel tuleb kaks korda kaitsta.

Võistluse tehnilised tagajärjed:

1. Rakvere politseijaoskonna meeskond: konstaabel K. Parveots, 18 min. 30 sek., kordnik K. Tihemets — 19,50 ja konstaabel A. Endoja — 20,24; meeskonna üldaeg 58,44. 2. Paide politseijaoskonna meeskond: kordnik V. Aulik — 17,54, konst. O. Pärnis — 20,04 ja konst. M. Ott — 20,53, meeskonna üldaeg 58,51. 3. Tapa politseijaoskonna meeskond: politseiameti kandidaat Th. Rass — 19,27, konstaabel L. Praks — 19,46, politseiameti kandidaat V. Eelnurme — 20,33, meeskonna üldaeg 59,46. 4. Väike-Maarja politseijaoskonna meeskond: konst. E. Raid — 17,07, konst. F. Rägo — 22,50, konst. A. Tiivel — 23,08, meeskonna üldaeg 63,05. 5. Türi politseijaoskonna meeskond: konst. G. Vörk — 23,11, konst. A. Meisalu — 25,38, konst. J. Koik — 32,17, meeskonna üldaeg — 81,06.

Individuaalselt olid paremad: 1) konst. E. Raid (V.-Maarja jsk.) — 17,07 sek. 2) kordnik V. Aulik (Paide jsk.) — 17,54 ja 3) konst. K. Parveots (Rakvere jsk.) 18,30.

Vabu ametikohti:

Tallinna-Harju Prefektuuris — 1 komissari koht (Keila), Tartu-Valga Prefektuuris — 1 konstaabli ja 3 kordniku kohta, Viru-Järva, Lääne-Saare, Petseri-Võru ja Narva Prefektuuris igaühes 1 kordniku koht.

TOIMETUS JA TALITUS: Toompea loss, Tallinnas. Telef.: toimetus 471-90, talitus 448-92. Jooksev arve Eesti Pangus 543. Posti jooksev arve 377. Postkast 438. **Tellimishind:** aastas Kr. 6.—, poolaastas Kr. 3.—. Üksiknumber 30 snt. **Kuulutuste hinnad:** 1/1 lk. Kr. 60.—, 1/2 lk. Kr. 30.—, 1/4 lk. 15.—, 1/8 lk. Kr. 7.50. Välis- ja esimene sisekaas Kr. 100.—. Tagumine sisekaas Kr. 75.—.

Vastutav toimetaja: **A. Liit.** Tegev toimetaja: **H. Põldvere.** Väljaandja: **Politseiametnike Keskkogu.**

Politseivalitsuse direktor kõneles Võrumaal.

1. ja 2. mail k. a. kõneles Võrumaal Navil, Joosus ja Väimelas Politseivalitsuse direktor R. Veermaa Rahvuskogu tööst. Kõnelejat oli kuulama ilmunud arvukas pere, kes huviga jälgis kõnet, ja kõneleja sai kõne ajal aplausi osaliseks.

Perenaistelt oli Navil korraldatud kitsamale ringile ja direktorile teelaud ja Väimelas kohvilaud. Väimelas andsid lapsed kõnelejale üle kimbu lilli ja mainisid seejuures, et tema eemal olles ei unustaks oma kodunurka Võrumaad ja Võrumaa noori.

Esinesid prefektile.

Pühapäeval, 25. aprillil kell 11 toimus Viljandi-Pärnu prefektuuri ruumes Viljandimaa tuletõrje ja politsei juhtide tutvustamine. Tuletõrje juhtidest olid kohal brigadipealik J. Rebane, abid E. Konno ja Reial, Viljandi divisjonipealik J. Henno ja abi Antsmaa, S. Jaani divisj. pealik J. Ott ja abi R. Varc, Põltsamaa divisj. pealik K. Jürmann ja abi Rumvolt ning Võhma divisj. pealik H. Männik ja abid V. Murdve ja J. Neerut. Koos oli kokku 16 kõrgemat Viljandimaa tuletõrjejuhti. Divisjonipealikuid ja nende abisid esitas prefektile brigadipealik J. Rebane. Prefekt J. Vares pöördus tuletõrjejuhtide poole tervituskõnega, milles puudutas uut tuletõrje korraldust ja tuletõrjejuhtide ülesandeid ja koostööd politseiga, samuti toonitades tuletõrje tähtsust sõjakorral tagalas, kus peamised ülesanded gaaside definiitserimises jäävad tuletõrjele. Vastuvõtt prefekti juures vältas poole tunni ümber. Selle järele algas Viljandi politseijaoskonna ruumes tuletõrjejuhtide töökoosolek. Sellest võtsid osa ka Viljandi jaosk. politseikomissar A. Sarap ja Põltsamaa jsk. politseikomissar H. Kari. Koosolekul arutati lähemalt töökava ja kompaniide koosseisude ning asukohade määramist. Et 30. mail s. a. toimub Tallinnas üleriiklik tuletõrje korpuse päev, kuid ettevalmistustööd sellele päevale raskendab kohtadel asjaolu, et veel on ametisse määramata kompaniide ja salkade pealikud. Seejärel otsustati nimetada ametisse ajutised kompaniide ja salkade pealikute asetäitjad kuni nende määramiseni korpuse pealiku poolt. Koosolekul otsustati saata tervitustelegrammid hr. Siseministrile, Politseivalitsuse direktorile ja Korpuse pealikule. **K. P.**

Ametlik osa.

Politseivalitsuse direktori käskkirjaga 29. apr. s. a. on Poliitilise Politsei komissari sekretäri A. Eismaale määratud 50 krooni rahalist autasu hoolsuse ja püüdlikkuse eest oma tööalal.

Sama käskkirjaga on Tallinna-Harju Prefektuuri kordnik Viktor Raidma määratud Tall. 3. ja linnaümbr. jsk. 3. rajooni konstaabliks ja Narva Prefektuuri kordnik Endel-Herbert Kask on määratud Viljandi-Pärnu Prefektuuri Võisiku 1. rajooni konstaabliks, mõlemad arvates 1. maist 1937. a.

Sama käskkirjaga on Viru-Järva Prefektuuri Liigvalla rajooni konstaabel Leonhard Praks paigutatud ümber Tartu-Valga Prefektuuri Saagaste rajooni konstaabliks, arvates 1. juunist s. a., ja Tall.-Harju Prefektuurist kordnik Karl Kõiv Petseri-Võru Prefektuuri arvates 1. maist s. a.

Kodumaa töö

Kodumaa töö

*Terastoru-mööbel on hügieeniline,
tolmuvaba ja mugav*

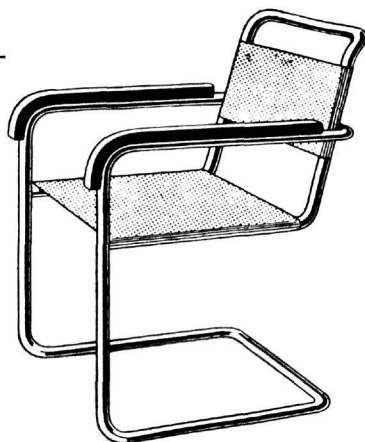
Valmistame riidevarnu ja dekoratsioonialuseid

Oma nikeldamistöökoda

Terastoru-mööblitööstus

H. BOSSHARDT

Tallinn, V. Karja 1, äri 10. Telef. 467-89

K-m. Anton Willberg

Tallinn, Paldiski maantee nr. 5. Telefon nr. 452-51

Osakonnad: Rakveres, Vaksali tän. 5

Tartus. Raekoja tän. 7

Soovitab oma ladudest kõiki rootsi „AKTIV“ põllutöömashinaid

Jalgrattaid: „VIKLUNDS“, „GÖRICKE“, „ELFA“,
„BRENNABOR“, „CAMPING“, „BISMARCK“,
„WANDER-FALKE“ j. n. e.

Mootorrattaid „ZENITH“

A-s. Tallinna Laevaühisus

Laevaomanikud ja laevamaaklerid

Süte importöörid ja speditöörid

Peakontor S. Karja nr.18
Telefonid 426-90 (4 liini)

Ekspeditsioon:

Kaupade tollimine ja ekspedeerimine. Inkasso. Kinnitus. Korrespondendid kõigis suuremates sadamalinnades.
Telefon 426-90; telefon tollil 460-04.

Tollivabaladu:

Laevade varustamine ja provianteerimine tollivabalaost.
Ladu sadamas, U. Hollandi 6. Telefon 314-52.
Kontor V. Sadama 3. Telefonid 456-38 ja 441-80.

Süteladu:

Auru- ja sepaõed, valu- ja küttekoks laost ja sadamas otse laevast alati saadaval.
Kontor V. Sadama 3. Telefonid 456-38 ja 441-80.

Laevatarvete kauplus ja purjetöökoda

V. Sadama 3. Telefonid 456-38 ja 441-80.